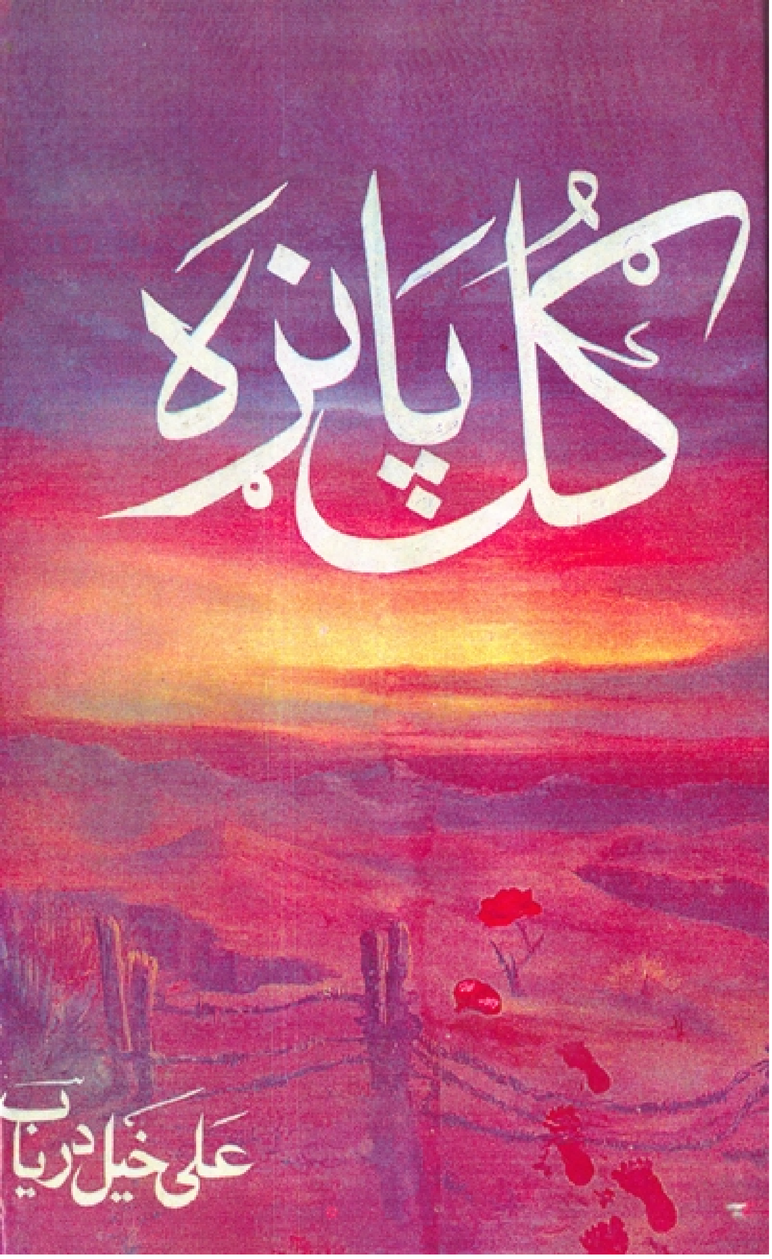

Ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

اعلان

ګرانو او قدرمندو لوستونکو پښتو ډاټ نیټ د دې کتاب سره ډیره خواري کړي ده او په ډېر عاجزانه طور ئې تاسو ته دَ مطالعې په غرض ډالۍ کوي د دې کتاب بې اجازت نقل کول ، چاپ کول یا زمونږ نسبت ترې لرې کول نه صرف دا چې اخلاقي جرم دے بلکې ډیر سخت منع دي

پښتونستان

پښتو ډاټ نیټ

Presented By : Pukhto.Net

(c) ketabton.com: The Digital Library

حقوق محفوظ دي

دکتاب نوم ———— ګل پاڼړه

ليکوال ———— علي خيل درياب

کتابت ———— لطف الله پښتواکيډيمي

دچاپ کال ———— جنوري سنه ۱۹۹۹ء

دچاپ شمير ———— پنځه سوه

ترتيب ———— عرفان خټک

بيعه ———— -/۵۰ روپۍ

خورونکي :-

هميشه پښتو ادبي ټولنه (رجسټرډ) اماندره

دموندلو درک :-

جميل بک سيلرز مين بازار بټخيله

سرپاڼره - اين ايس ارټسټ تخت بهائ

(c) ketabton.com: The Digital Library

تړون

د ګل پاڼې په نوم
چې زما د خيالي دنيا د
خوشبوګانو ښاپيرۍ ده

دريابه

(c) ketabton.com: The Digital Library

فهرست

پېش نامه ———— هیش خلیل ———— ۶

کوزه کښې سمندر ———— ډاکټر محمد اعظم اعظم ———— ۱۱

ګل پانړه ———— ډاکټر اقبال نسیم خټک ———— ۱۶

د غزل رېلې د افسانې په کاله کښې - میاں فضل الرحمان شاهد ———— ۲۲

	سرخط	مخ		سرخط	مخ
۱	خاوره	۳۲	۲۰	ذره پانړه	۵۱
۲	جرم	۳۳	۲۱	بدل	۵۲
۳	د کوټ مېړنې	۳۴	۲۲	کانړۍ	۵۳
۴	مات منګي	۳۵	۲۳	بې عملي	۵۴
۵	پردۍ سترګې	۳۶	۲۴	ډولۍ او جنازه	۵۵
۶	ناپېژنه ژباندۍ بلا بلا داوړیځې	۳۷	۲۵	حرمونې	۵۶
۷	ماده پرستي	۳۸	۲۶	ګرپنګ کل	۵۷
۸	نانه ولې جذبې	۳۹	۲۷	پرنګو غایتي	۵۸
۹	یقین	۴۰	۲۸	پیسې	۵۹
۱۰	نوره	۴۱	۲۹	اعتماد	۶۰
۱۱	مټېزه	۴۲	۳۰	څرګند لیونې	۶۱
۱۲	د زهرو پونه	۴۳	۳۱	متهاکي غوز	۶۲
۱۳	پښتانه	۴۴	۳۲	نوکري	۶۳
۱۴	برنډه خاموشي	۴۵	۳۳	باور	۶۴
۱۵	لیبرل ماشینړه	۴۶	۳۴	غانړکي	۶۵
۱۶	شاپېرۍ	۴۷	۳۵	ټله	۶۶
۱۷	نو به تو مله	۴۸	۳۶	انډیواله	۶۷
۱۸	لونګا	۴۹	۳۷	د ناره زنړا	۶۸
۱۹	بڅامې	۵۰	۳۸	ورورې خوري	۶۹

(c) ketabton.com: The Digital Library

۳۹ تپوس ۷۰
۴۰ دَزړه غوبښے ۷۱
۴۱ بکوبابا جی ۷۲
۴۲ حرام ۷۳
۴۳ گناہ ۷۴
۴۴ ؟ ۷۵
۴۵ روړید لے بیاستہ ۷۶
۴۶ چیندہ ۷۷
۴۷ ورختہ ۷۸
۴۸ شپلونہ ۷۹
۴۹ خیلوتہ تولیہ ۸۰
۵۰ میراتہ کوندہ ۸۱
۵۱ بےروزگاری ۸۲
۵۲ جوارگر ۸۳
۵۳ I miss you ۸۴
۵۴ ژرندہ ۸۵
۵۵ شنتالان ۸۶
۵۶ مذھب کہ مینہ پیښتو ۸۷
۵۷ قاتل څوک دے؟ ۸۸
۵۸ توپیر ۸۹
۵۹ MENSES ۹۰
۶۰ شین خالی ۹۱
۶۱ قادر ۹۲
۶۲ دَتوبے بورجل ۹۳
۶۳ تعلیم ۹۴
۶۴ ابلیس ۹۵
۶۵ حوالدار فاتح رحمٰن ۹۶
۶۶ اُستاد جی ۹۷
۶۷ تھویک ملنگ ۹۸
۶۸ تہوخ ۹۹
۶۹ کرامات ۱۰۰
۷۰ نامہ ۱۰۱
۷۱ ایمل خان کانسی ۱۰۲
۷۲ مسلمان ۱۰۳
۷۳ Masterkey ۱۰۴
۷۴ کفارہ ۱۰۵
۷۵ پتان اکا ۱۰۶
۷۶ انسان ۱۰۷
۷۷ کورنۍ خصلتونہ ۱۰۸
۷۸ سکندر ۱۰۹
۷۹ میلمہ ۱۱۰
۸۰ ممتاز ۱۱۱
۸۱ دُنیالیونی ۱۱۲

(c) ketabton.com: The Digital Library

پیش نامه

دقلم په ژبه د يو زلمي ليکوال دمشاهداتو او واقعاتو دا
نتيجه خيزه ادبي مجموعه هغه لفظي تصويرونه دي چه که يو
مصوّر ئے د برش اورنګونو په تعاون د روايتي تصويرونو حقيقت
ته ورسوي نو يو داسے البم به ترے جوړ شي چه هر نقش به ئے
دخپل پس منظر په خاموشه ژبه د معاشرے د دردناکو، حسرتناکو
او عبرتناکو الميو يو نه ختميدونکے داستان را اوسپړي.

دعلی خیل دریاب دنګارخانے دغو المناکو لفظي تصويرونو
ته چه ګورم نو هريو دخپلے خپلے افسانے هغه عنوان دے چه
تفسير او تشريح ئے دپخوانو ځنو حکيمانو او فلاسفرانو هغه اقوال
دي کوم چه هغوئ هم پخپله خپله زمانه د خپلے خپلے معاشرے
په تنه بوده کښې ددغه قسمه واقعاتو له محسوسولو نه پس رقم
کړي وو - ځکه نو د "پښتانه" په نوم دبناغلي مصنف
لفظي تصوير که يو مصوّر په رنګونو منجمد کړي نو د امام غزالیؒ
او هربرټ سپنسر د اقوالو دغه کيپشنونه به ورسره مناسب
ښکاري .

(c) ketabton.com: The Digital Library

" ښځو کښې يو قسمه کمزوري ده چه علاج ئې تحمل دے "

(امام غـــزالیؒ)

" د ښځې زړهٔ د هغې په ذهن بادشاهي کوي ."

(هربرټ سپنسر)

ژړنده :-

د دغه عنوان لفظي تصوير ته که چا فنکار د خپل فن د رنګونو بناښت ورکړو - نو کيدے شي چه د "بکونن " د قول داکيپشن ورسره هم ښه ومني .

" ترکومه چه يو انسان د بل انسان په سټ سور دی - دنيا کښې به امن محض يو خوب وي ."

پرنده خاموشي :-

د موجوده دور د سياسي مجبورو او بے انصافو هغه الميه ده چه که په صوري رنګ کښې پيش کړے شي نو د هربرټ سپنسر د دغه قول ډِ ورلاندے اوبيکي .

" د نهٔ حقدارو خلقو د پاره د حقدارو خلقو حق وهنه نهٔ صرف د انصاف په مرئ چاړه راښکل ده بلکه ديده او دانسته د اشده نسلونو په لار کښې ازغي کرل دي . او هم دغو نسلونو د پاره د دے نه لوئې افت او غضب نهٔ شي کيدے چه ورثه کښې ورته نالائقه خلق پريږدي ."

مانړئ :-

داکه چا سنګتراش وتراشله ، نو د اسکر وائلډ د اقول ډ ورسره

(c) ketabton.com: The Digital Library

تراشل هم نهٔ هیروي .

" د زمانو راسیے دولتمند و د غریبانانو د بغاوت دمخنیوئ دپاره دا موثره طریقه راویستے ده - چه د غریبانانو د کتیے وتے لږه شان برخه دوي ته د خیرات په شکل واپس کړي . "

جرم :-

د دغه عنوان مفهوم کهٔ د مصوّر د آرټ په برکت تکمیل شي. نو د ډرائنګ روم په دیوال د زښت کولو وړاندے د "بیکن" د قول داالفاظ ږ هم ورلاند ے ویکلے شي .

" د دولت پریوانی د ځوانئ تباهي ده "

مات منګے :-

د کشمالے مات منګی ، نونګ ته څهٔ ادوے؛ شاید داچه

" سر ځا رشه له عزته "

خو د امام غزالیؒ دا قول ږ هم ورسره شي چه .

" طبیعي شهوت په انسان او حیوان کښے یو شان وي - خو وضعي شهوت انسان کښے صرف په تهٔ تربیت او بد صحبت زرغونیږي؟

بے عملي :-

په قول د حضرت عمر رضی اللّٰه تعالیٰ عنهٔ

"عمل بے علمه عیب ژن او بیمار دے او علم بغیر د عمل نه شنړ او بیکار ده . "

(c) ketabton.com: The Digital Library

تله :-

د علي خیل دریاب دا دردناک تصویر شاید چه د هغه دنګارخانې شهکار ثابت شي . او د دغه حسرتناکه تصویر لاندې د ویکټرهیګو دغه نادر قول شاید چه د تماشګیرو په زړونو او ذهنونو کښې د یو انقلاب سوب شي .

"هر کله چه انسان د پیدائش په وخت او بیا د مرګ
نه پس هم مساوي دې ، نو آخر ولې دې د ژوند
میانځتي موده هم مساوي نتیره نهٔ کړي ؟

تپوس :-

جمیل نه د ممانړې دا تپوس که یو خوا د ماشومې سپرغ د دردونو د علاج آرزو ده ، نو بل خوا د جمیل مفلسئ او غربت د هغې په آرزو د بې وسئ یخې . او به توئې کړې . د بناغلي دریاب د دغه تخیّل جامد تصویر سره د برناډشا دا الفاظ په زړې سیاهئ ديکلو دي .

"دنیا کښې د تولو نه لویه او بدترینه
ګناه غریبي ده . نور ټول ګناهونه
د غربت په وړاندې کوتلې نیکئ دي."

ګرانو لوستونکو !

ما د قلم په ژبه د بناغلي علي خیل دریاب د څنو تحریري تصویرونو خاموشه آوازونه ستاسو ترغوږو کړه . باقي بیا تې

(c) ketabton.com: The Digital Library

تصویرونه او د حال په ژبه د هغو داستانونو ته تاسو خپله

وګورئ او واورئ .

خو د فرینکلن دا قول هم یاد لرئ چه

"ډیر داسې دردناکه واقعات شته چه د

افسانې جوړیدلو نه وړانـدې ختم

شي ."

همیش خلیل

۲۳ ستمبر ۱۹۹۷ء

(c) ketabton.com: The Digital Library

کوزه کښې سمندر

په اول ځل دعلي خېل دریاب دنوم په اورېدو سره زما په تصوّر کښې یو پراسراره کردار اوبرېښېدهٔ . څوچه را مخامخ شو نو دپېښور پوهنتون دپښتو شعبې یو عام ساده ښکاره ناک اوخاموشه زلمې وو .

روسته دهغهٔ دخبرو اترو اوليکونو نه داحقيقت را برخيره شو چه دریاب دډېر ښیرازه ذهن اوځلانده تخليقي صلاحيتونو ښښتن دے . دځه په زور چه هغه په نثر او نظم دواړو کښې دخپل عمر نه ډېر زيات ښهٔ ليکونه کوي اوپه دے کښې هيڅ شک نشته چه هغه په ډېر کم عمرئ کښې خپل ځان اوخپل صلاحيتونه خپلے ژبے او ادب ته سپارلي دي . اوهم ددغه ليونئ مينے اوليواله جذبے په وجه دهغهٔ په ليک کښې ديو خاص قسمه تازګي ساد‌ګي اوخود اعتمادي په يو ځائے ليدے او موندے شي .

څه موده وړاندے ښاغلي دریاب ماته خپله يو نثري مجموعه راکړه . په دے خيال چه زهٔ هغه وګورم او په هغې

(c) ketabton.com: The Digital Library

بانډے څه وهم نیکم . او دا دواړه خبرے ماته په دےګرانے
ښکاري چه د علي خیل دریاب نه وراندے هم دهغهٔ د کهول دیو
څو زلمو کتابونه ماته هم په دغه غرض پرانته دي . څو د
دریاب نه خلاصے ګران دے او بیا چه په چا ئے لاړ وی
نو خبره نوره هم ګرانه شي . او حقه خبره دا ده چه علي خیل
دریاب په ما ډیر ګران دے . او هم له دے کبله چاړو ناچار
م دهغهٔ "کل پانړے" کتـلو او په مخے څه لیکلو ته غاړه
ورکـړه .

د بناغلی دریاب ددے نثر شوقی په کتـلو زهٔ په دیو
عجیبه دوجاله کینے راګیر کړم . دا واړه کوچنی کوچنی لیکونه
که یو خوا اثرناک او عبرتناک دی نو بل خوا حیرتناک هم
دی او د حیرانتیا خبره دا ده چه دا په پښتو ادب کښے یخی د
یو نوی صنف د قیصی شکل دے چه نامه به ورله مونږ
پخپله خوښوؤ .

بناغلی دریاب د خپل چاپیرچل د روان ژوند نه واړهٔ
واړهٔ واقعات ، امروزهٔ پیښے ، پارسیدلی تاثرات ، هموار او
ناهموار کردارونه او د تجسس نه ډکے مشاهدے راټولے کړی
دی او هغو له ئے د افسانچو شکلونه ورکړی دی . تکنیک ئے
د لنډے افسانے ښکاري . ولے بیا هم که افسانه ورته
نهٔ شو ویلے نو د افسانے مینه پرے ماتیږی . ځکه چه دے
کتاب کښے موجود دهرے واقعے او هر تاثر یا هر مشاهدے

(c) ketabton.com: The Digital Library

انجام څه په داسې ډول کیږي چه د لوستونکي ذهن تر ډېره
ړو مرو خپل اثر اخلي او بنده په دے وینا مجبوره شي چه
دریاب په کوزه کښې سمندر بند کړے دے .

د علي خېل دریاب د قیصې دا شکل که زمونږ په
ادب کښې خپل ساری لهټوي . نو ذهن د عبدالقادرخان خټک
په ګلدسته بانډے ټیکاو وے کوي . " ګلدسته " د فارسۍ
ژبې د نوموړي نیکوال شیخ سعدي د ګلستان پښتو ترجمه ده .
کومه چې زمونږ د نثري ادب په ورومبو کتابونو کښې یوه
قیمتي دالۍ یادیږي . او لکه څنګه چه د ګلستان حکایتونه
د شیخ سعدي د مشاهدے ، علم او فکر یوه بې بهاپنګه ده .
هم په دغه ډول بناغلی دریاب د خپل چاپیرچل او خواوشا
نه داسې واقعات ، کردارونه او مشاهدے راخستے دي . او
په خوند خوند او رنګ رنګ ئې بیان کړي دي چه لوستونکي
ورته په داد ورکولو مجبور شي . زما د دے وینانه دا مطلب
اخستل نه دي په کار چه ګني زهٔ خپل شاګرد د سعد
غونډے د نرېئز ادبي شخصیت په مقابله کښې راوېستل غواړم
زما اشاره د دریاب د دے افسانچو اسلوب ته ده چه هغه
د بناغلي سعدي شیرازي د حکایتونو د طرز سره ډېر
سمون خوري .

" ګل پانړے " د افسانچو انداز طنزیه دے او هره یوه
هره واقعه او هر کردار ټکښې په شعوري ډول د نیکونکي له خوا

(c) ketabton.com: The Digital Library

په څه نه څه شکل کښې د طنز توکے رابرڅیره کوي . او نیکونکے په دے کوښښ کښې ناست ښکاري چه په هر ځائے په هر څه او په هرچا څه نه څه ټک اوکړي . او په دا سے کولو کښې هغه کرم هم نهٔ دے . ځکه چه دریآب هر ځهٔ دژوند د دریاب نه راخستے دي او د ژوند حقیقتونه ډیر تراخه وي . د دے ترخو کیسو نو او ټېرو ګنډارونو دے مجموعے له که زهٔ له خپله اندازه د "ټکونو" نامه خوښه کړم . نو خوښه د دریآب ده او فیصله ستاسو .

په دے "ټکونو" کښې ځنې داسے هم مونږ له راشي چه هغے ته مونږ لنډه افسانه (SHORT STORY) هم وئیلے شو لکه د مثال په توګه "جوارګی"

"زما نوم زهرا دے . د شکلنے بانړے دطوطی ګل لور یم . پښتونخوا کاله ورانډے چه پلار د جوارګۍ په داوُ باسیلم نو کمتلی جوارګي ترڅ راو رسوم مامور چه د چکلے په برنډه تیاره کښې د خپلےسکه خور پیژندګلو اوکړه نو هم د هغے په غیږ کښې په لو تے خوب اوده شو."

خو د کوتلی او راغونډ پلاټ دا مثالونه په دے "ټکونو" کښې کم دي . زیات تر په کښې تاثرات دي . خو د غه تاثرات هم د حکمت او مقصدیت نه خالي نهٔ دي . لکه "خاورے"

(c) ketabton.com: The Digital Library

" ښانګې ... یا ... ښانګې دا سپړلې وله وهې
سرېږه ! دا ته ګورې نه چې خاورې خوري .
آفو - پرېږده چې خوري کنه . زموږ په کاله
کښې به د خاورو نه خه دي ."

د علي خیل دریاب په دې افسانچو کښې په ځنو ځنو د
اوپره جذباتیت او مبالغې رنګ هم خوړ دے - خو اکثریت پکښې
دمغه قصه ګوټو دے چې مغو کښې زموږ د چاپېرچل ژوندی
حقیقتونه ساه اخلي او د بناغلي علي خیل دریاب د مقصدی
سوچ او رسا فکر ګواهي ورکوي .

د زلمي فکر او ځوانو ولولو په دے انقلابي قدم زه بناغلي
دریاب ته د زړه له کومې مبارکي ورکوم - په دے چې په نړیوال
ادب کښې د دے طرز د لیکوالو اهمیت او افادیت ډیر سیوا بنکاري
ځکه چې د معاش په دے لوټے درز غوبل کښې د چا سره د لویو
لویو قصو او اوږدو اوږدو داستانونو د لوستو او اوریدو
وخت پاتے نه دے او که د ورو کې لیک کښې ورته
دا سے د خیال او فکر نه ماموره ښو لمحے په لاس ورشي
نو دا هم غنیمت دے .

ډاکټر محمد اعظم اعظم
پښتو د پوهنتون
۱۱ فروري ۱۹۹۸ء

(c) ketabton.com: The Digital Library

ګل پاڼړه

د قیمتي د اوریدلو او د قیمتي د اورولو فطري خواهش د انسان
په خمیر کښې ځاي اغږلے شوے دے. د قیمتي د اوریدونکي ترهغه
پورے تسکین نهٔ کیږی ترڅوچه ئے پوره قیمتي بنهٔ په توجه
سره اوریدلے نهٔ وی او د قیمتي راوی ترهغه پورے د قیمتي مزے
دلاس نه نهٔ پریږدی ترڅو چه ئے قیمتي سرته رسولے نهٔ وی او
داځ وئیلي نهٔ وی چه

"زما مسئله تیره بیره ددین کتورے ډکی

راوی د اوریدونکي نه دخپل زړهٔ رابښکونی انداز بیان د
حافظے دکمال او دډیرے دخوب والی داد وصولول خپل حق ګڼړی
او د اوریدونکو له خوا دغه داد د راوی انعام هم وی او صله هم.
نو دا دغه وخت خبره دی چه دخلقو ځنه د فرصت کیمے نهٔ
وو. په مغوئ کښے مینه وه، اخلاص وو او زړهٔ خوږدی وه،
حجرے، جماتونه اوګودرونه اباد وو. خلق به بلا ناغه د مابنام

ګلونو پاڼرے بویه چه قمیص شي د ملوکے
دورینبمو د قمیص ئے نازک بدن ملول دے (خوشحال)

(c) ketabton.com: The Digital Library

د پوړۍ نه پس حجرے ته تلل او بیا خاص طور سره په ژمي کښې خو به ئے ترنیمے شپے قصه گو ماما ته غوږ نیولے وو، د غه شان به چه قافلے په اوږدو سفرونو تللے، نو سخت او اوږده سفرونه به قصه گویانو د قصو په جادو اسانول او رالنډول - په دغه قیصو کښې به زیاتے قیصے د مافوق الفطرت عناصرو نه ډکے وے او واقعات به ئے د انساني پوهے نه بهر وو.

ژوند کا چه څومره مخ په وړاندے تلو وخت رالنډیدو نوے نوے مسئلے راڅرګندیدے او نوی ضروریات را وړاندے کیدل او خبره دے ته راورسیده چه د وخت د کمي احساس او د ژوند بے شمیره ضروریاتو د انسان ذهني او بدني سکون اولوټلو - د نوی دور د انسان څخه دومره فرصت چرته دے چه په ورځو ورځو او هفتو هفتو د ناست وی او اوږدہ اوږدہ داستانونه د اوری.

په مغرب کښې په دغه قسم قیصو کښې مرچ مصالحه ګړه کړے شوه، رنګ روغن پرے اوخپړولے شوه او د ناول نوم ورکړے شو او بیا د ناول نه لنډه قیصۍ را اوزیږیده - خو د پښتو معامله داسے نه ده . په پښتو کښې لنډه قیصۍ د ناول نه رومبے را څرګندیدلے ده او هم د خپلے خاورے پیداوار دے.

پښتو کښې د افسانے عمر ډیر کم دے او که مونږ ښاغلي راحت زاخیلي د پښتو افسانے امام اومنو نو د افسانے عمر د اتیا کاله نه مخکیږي نه څي ځکه چه "کنډه جینۍ" تر اوسه د پښتو رومبۍ افسانه منلے شي چه راحت زاخیلي صاحب په کال ۱۹۱۷ء کښې لیکلے وه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د کال ۱۹۱۴ سنه نه تر کال ۱۹۳۶ سنه پورې د افسانه نګارۍ پیلیدنه سُست بلکه د نشت برابر دی - البته د ازادۍ نه پس پښتو افسانې د توجه مرکز ګرزیدلې ده او ښه ښه افسانه نګاران او افسانه نویسې میدان ته راغلي دي او په هره موضوع یې افسانې لیکلي دي - اکثرو افسانه لیکونکیو په افسانه کښې د ژوند مسئلې بیان کړې دي خو د روایاتو نه بغیر یې قدم نه دی ایښې خو بعضې افسانه نګارانو د جنس او ښځې مسئلې ته زیات اهمیت ورکړے دے او هم د دغوی د فن مقصد هم دے او معیار هم .

په پښتو کښې چه کوم افسانه نګار مختصره افسانه په مختصرترین شکل کښې په کامیابۍ سره او لیکلې هغه ارباب رشید احمد خان دے چه "ډانګاړے" په نوم یې خپله مجموعه چاپ کړه اګر که په دغه افسانو کښې د تحیّر احساس (suspense) ډیر زیات دے خو د تحیّر د احساس نه بغیر افسانه د معیار نه پاتې کیږي . خو د ارباب صاحب تقلید چا هم او نه کړو - او شاید دغه منفرد انداز صرف د ارباب صاحب برخه اوګرځیده

ښه مې یاد شي چه ما د فرورۍ ۱۹۶۵ سنه یا اغلباً ۱۹۶۶ سنه د زیارت په یو مازیګر خپل یو محترم استاد چه د سکول هیډ ماسټر وو او دوه خوارده ملګري د میلمستیا په خاطر ځان سره روان کړل . د سکول نه په سویل په شنو پټو کښې پیاده تګ ډیره مزه کوله خو اسمان سترګې ښې نه غړولې . ساړه لحظه په لحظه زیاتیدو او دې کاله چه موږ یو ښار خوړ ته راورسیدو نو د

(c) ketabton.com: The Digital Library

د دغه افسانچو په ژبه کښې چه کوم خوبصورتي [illegible] شي بيانولے ئے نۀ شي . دګل پاڼړے افسانچے دايمائيت، علامتي انداز او د پښتنې چاپيرچل ښکلے نمونے دي . دشمي په څو ټکو کښې دومره غټ واقعات او پرانستي رازونه بيانول څه اسان کار نۀ دے . دا سے ښکاري چه پښتو افسانه دکمپيوټر په دور کښې ځان دداخلولو دا پوميږ ے کوشش دے او راتلونکي نسلونه به بناغلے علي خيل دريآب ددغه اختراع امام ګڼړي کوم چه ددۀ حق دے .

دبناغلي علي خيل دريآب افسانچے دنثر دے افسانے مختصرترين شکل دے دا بيخي يوه نوے لاره ده . روښي که وړه ده، په تول پوره ده . په دے کښې هم هيڅ شک نشته چه دهر نوی کار مرسته هم کيږي او مخالفت هم . خو دکار خلق ددے خبرو پروا نۀ کوی هغه د غالب خبره چه ځه

نه ستائش کی تمنا ہے نه صلے کی پروا

خوشحال بابا څه د مطلب وينا کړے ده . سه

دجاهل په خبره تش سر ښورول دي
آفرين رم په خبرو دانشمند کړم

زۀ دعلي خيل دريآب دغے نوے اختراع او نوی کوشش تے دقدر په نظر ګورم او دا رم يقين دے چه لوستونکي به دغه انداز خوښ کړي په مينه به ئے اولولي او خوند به ترے واخلي .

زۀ نورو ځلمو او ليکوالو ته هم د ابلنه ورکوم چه هغوی

(c) ketabton.com: The Digital Library

اسمان نه سپینې پاغونډې راپریوتل شروع شول. موټر په دغه صورت حال کښې کېر وو چه که په شا راستنیدلے نو هیڅ فائده نهٔ وه او په وړاندې تګ هم ممکن نهٔ وو او زما کورته لا د یو میل نه قدرې زیاته فاصله پاتې وه موږ چه خپل پښتونخوانۍ چوک ته اورسیدو نو لاس پښې مو شل شوې وو او د ماچس تکونو همت مونږه شو کولے.

ما دغه رښتونې واقعې ته د یوې افسانې شکل ورکړو چه دشپې پخه جملو نه زیاته نهٔ وه او عنوان م ورله — "دعوت او آفت" کیښود. دغه افسانه بیا د مارچ په میاشت کښې په ورځپانړه "بانګ حرم" کښې چاپ شوه. د دغه واقعې پس منظر صرف ماته یا زما ملګرو ته معلوم وو. خلاصه شته چه هغه ورځو کښې زهٔ په دې نهٔ پوهیدم چه کنی دا یوه مختصرترینه افسانه ده. خو بناغلی ایوب صابر زما ډیره حوصله افزائي اوکړه خو دغه افسانه اوس ما څخه نشته.

د پښتو افسانې یو انداز خو د ارباب رشید احمد خان دې او یو بل جدا انداز زما د خوښې او زړهٔ ته رانزدې شاګرد علی خیل دریاب دې ځکه چه په پښتو کښې دغه قسم ته نمونه دې نه وړاندې زما د نظر نه نهٔ ده تیره شوې. ښاغلی علی خیل دریاب د افسانو موضوعات هم بدلې دي او نوم ئې هم جانب توجه دې. په دغه افسانو کښې د یوې مکملې، معیاري او په ټول پوره افسانې ټول خصوصیات او لوازمات موجود دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

را وراندے شي خپله مورنئ ژبه مخ په وړاندې بوځي . دخپلو روایاتو

په بنیاد دادب بشکلي بشکلي عمارتونه اودروي ځکه چه په کوم ادب

کښې چه زمونږ دروایات موجود وي هغه ادب به کله هم پردے نهٔ

شي همیشه به تروتازه او هر دلعزیز وي او په کوم ادب کښې چه ناآشنا

او بې جوړه روایات په زبردستیٔ ځائے کړي شوي دي . هغه ادب

کله هم نهٔ خپلیږي او نه زمونږ دکلچر مستقله حصه جوړیدے

شي .

علی خیل دریاب یو محنتي ، خوش فکره ، خوش شکله او د

اوچتو عزائمو زلمے دے ځکه په ما ګران دے . ما همیشه دخپلو محنتي

شاګردانو حوصله افزائي اولار ښوونه کړے ده او د هغوي

په کامیابیٔ ږم دخوشحالیٔ اظهار کړے دے —

علی خیل دریاب هم زما په هغه شاګردانو کښې شامل دے په

کومو چه زهٔ په ځائے فخر کولے شم .

زما یقین دے چه علی خیل دریاب او د زلمی کول بعضے محنتي او

خود اعتماده زلمی به د راتلونکي وخت دادب دآسمان ځلنده ستوري وي

او خدائے دِ کړي چه زما دغه دعویٰ صحیح ثابته شي . الله تعالیٰ د

دعلی خیل دریاب په قلم کښې خیر و برکت واچوي . آمین

محمد اللہ کرے حسن رقم اور زیادہ

ډاکټر ایم اقبال نسیم خټک

پښتو څانګه پېښور یونیورسټي

۲۷ ربیع الاول ۱۴۱۸ھ / یکم اګست ۱۹۹۷ء

ورځ - دجمعے مبارکه ورځ

(c) ketabton.com: The Digital Library

د غزل زلمے د افسانے په کهاله کښې

بناغلے علي خیل دریاب یو ښکلے شاعر، پوهه ادیب، زلمے پوهان کلک ملګرے، میلمه پال پښتون، فرمان بردار کش خوږ زړے انسان او ښه خوش نویس دے.

کله چې مونږ په امان دره کښې ادبي حلقے جُلے پیل کړے نو زما غوږونو ته د بناغلي دریاب نامه دیو شاعر په حیث را اورسیږه. هغه وخت دوئ لا د سکول طالب علم وُو. په رومبي ملاقات کښې دوئ لکه دیو حیادار زلمي ما ته خپل شعرونه وړاندے نه کړل. او بیا چه څه ورځے زوسته هم د دوئ په تحریک مونږ خپل کلي کښې یوه اولسي مشاعره جوړه کړه. او دوئ پکښې خپل کلام وړاندے کړو. نو د دے وړوکي طالبعلم په شا ماته یو ښکلے شاعر او پوهه ادیب په نظر راغے.

د بناغلي دریاب د پښتو ژبے او ادب سره د بے کچه مینے په سبب مونږ هم د دوئ په خوښه او کوشش هیشه پښتو ادبي

(c) ketabton.com: The Digital Library

رجسترډ اماندره جوړه کړه او تر دے مقامه موږ راورسوله.

مونږ دواړه که د پښتونخوا هرے سیمے ته مشاعرے له تلی یو. نو بناغلی دریاب د خلقو پام خپل غزل ته راګرځولو کښے خاڅا بریالے شوے دے. ډیر ځله خو به روانه مشاعره کښے خلقو د دوئ د کلام نمونے هم غوښتی دی.

یوه مشاعره کښے چه د پښتو نامتو خبرنګار پروین شاهین د دریاب خوندور غزل واوریدو نو اعلان ئے اوکړو

" چه که دا زلمے د خپلو غزلو کتاب چهاپ
کول غواړی نو نیم خرڅ ورسره زه منم"

او بیا په ډیره کړه موده کښے بناغلی دریاب د غزل داسے کوټلے تجربے اوکړے او لاکوی چه ما ورته د "پښتو د غزل زلمے" اووے. سه

چه دریاب ئے په سنګر د غزل پروت دے
ګڼه څو به بانډے خبرے ملاکنړ دے

بناغلی دریاب د شروع راسے د شاعرئ سره سره نثری اصنافو ته هم پاملرنه کړے ده. د طالب علمئ په زمانه کښے ئے په یوه ډرامه د یو پرډیوسر صاحب نه شاباس هم اخستی وۀ او هغه بناغلی ترے هغه ډرامه ریډیو پاکستان پیښور مرکز ته هم وړی وه. ولے د پښتو هغه خبره " چه د کوم بچی د پلاره ئے پیسه نه وی او د مور ئے

(c) ketabton.com: The Digital Library

کاسهٔ نهٔ دی هغه بچے سبق نه شی
ویشلے .»

نن دولس[۱۲] کاله وړاندے چه ملګرے نوشیروان عادل د ورځپانے جهاد پېښور د پښتو برخے نګران وو - نو ډیرو ذمو لیکوالو سره ښکه په خنګ بناغلی دریاب هم ډیرے قیمتی ملغلرے پښتو ادب ته بخښلی دی - او دخپل اصل نوم سره سره ئے په قلمی نوم هم ډیر مضمونو نه چهاپ شوی دی -

هم په دے موده کښے بناغلی دریاب کافی افسانچے اولیکلے چه څهٔ یکښے په ورځپانے «جهاد» پېښور ورځپانه «وحدت» او اووهٔ ورځنی «هیواد» پېښور کښے چهاپ هم شوے .
د دومره بنهٔ افسانچو په لیکلو نهٔ یواځے ما په شا اوټپوټ . بلکه نورو ملګرو ئے هم بنهٔ ډاډګیرنه اوکړه - دوستد ئے د افسانچو سره سره ډیرے افسانے اولیکلے . چه څهٔ خو په اخبارونو رسالو کښے چهاپ شوے او څهٔ لا تر اوسه ناچهاپه پرتے دی - ډیرو ملګرو صلاح ورکړه چه دا افسانے کتابی شکل کښے چهاپ کړه .

او بیا څه موده وړاندے چه د غزل زلمی یوځل بیا د افسانچے په درشل پښه کېښوده . نو افسانچے د دوئی ځلنده فکر او بنیرازه ذهن ته تود هرکلے اووے . دا ځل بناغلی دریاب د افسانچے په سرخنه کولو ډیر کراؤ اوکړو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

او ځان ته د افسانچې په کهاله په هسکه غږي ورد نسه کړو .

راځئ چه اوګورو چه د غزل زلمي د خپل فکر و فن څومره قيمتي ملغلرې افسانچې ته پيرزو کړي دي - او د افسانې په کهاله کښې ئې ځان له کوم مقام پيدا کړے دے .

د ښاغلي افسانچه نګار مشاهده ښه ژوره ده . دوئ هم په ډے معاشره کښې سترګے غړولي او هم د لته ژوند کوي ځکه خو د ژوند په هر اړخ د سا نظر لري - او هر رنګ ئے پيژني . د دوئ اکثرے افسانچے د دے معاشرے عام واقعات دي . چه دوئ پکښے د خپل فن په ذريعه زړه راښکونکو او نوے والے پيدا کړے دے - دوئ د خپل چاپيرچل دے واقعاتو او حادثاتو ته هيڅکله هم په جذباتي انداز نه دي کتلي - بلکه د واقعے ، حادثے او کردار ښه ژوره جائزه ئے اخستې ده - په خپله جذباتي ، عملي ، اخلاقي او ذهني سرمايه کښے ئے ښه اغږلي دي - او بيا ئے ورته په افسانوي رنګ کښے د رنګ کړي الفاظو جامے وراغوستي دي - ځکه خو دا افسانچے د مجلس ګرمولو سره سره زړونه هم ښه ګرموي .

په هره ټولنه کښے داسے واقعات او خبرے وي چه د معاشرے غړي ئے يو بل ته په پس پسي کښے وائي . په عام مجلس کښے د هرچا د وړاندے د دغه واقعاتو ذکر هرڅوک

(c) ketabton.com: The Digital Library

نهٔ شي کولے - خو د بناغلي درياب بے باکه قلم ورله په ډير جرات انداز کښے غوره الفاظ او مناسب علامتونه خوښ کړي دي او په ډيره فنکارۍ ئے د دغه واقعاتو او حادثاتو نه پردے پورته کړي دي او نهٔ يواځے عام لوستونکي ته ئے په ډاګه کړي دي بلکه په سوچ او فکر ئے هم مجبورولي دي چې کهٔ په معاشره ټکونه کوي - د پښتنو توهم پرستي غندي - د دنيا بے ثباتي په ګوته کوي - د پښتنو د غريبي يادوي او کهٔ د موجوده دور د مسلمان بے عملي په نخښه کوي - نو د خپل چاپيريال عکاسي په ډيره ښه طريقه کوي - کهٔ د طنز غشي ورولي نو د مزاح خواږه هم خوروي د خپل چاپيريال ډير رشتوني واقعات او حادثات ئے د افسانچے په فن کښے رانغاړلي دي او د خپل کورکلي اصلي کردارونو له ئے هم په خپلو افسانچو کښے ځائے ورکړے دے لکه اخونزاده ناصرخان شيخ استاذ، ممتاز، توپک ملنګ، عبدولي، رحماني ګل او داسے نور.

بناغلے افسانچه نګار يو اعلي تعليمافته زلمے دے - د قامي تاريخ سره سره په موجوده نړيوالو حالاتو هم ښهٔ نظر لري - ځکه خو ئے ځينے نړيوالو واقعاتو، حادثاتو او قامي المپو ته د افسانچو رنګ ورکړے دے لکه "ورخته" او ماده پرستي ئے تاريخي ښه لري نو "شپيلونه" "نيرل مانډره" او "ايمل کانسي" ئے د بين المللي واقعاتو او حادثاتو ښکاره شاليد لري - لوتها د ملکي سياسي کلتور په حواله ښهٔ کوشش دے -

(c) ketabton.com: The Digital Library

کۀ د بنا غلي علي خيل دریاب د افسانچو په فني ارخ نظر

اچوو - نو د افسانې د پاره چه کوم توکي ضروري پکار وي هغه

دوي خپلو افسانچو کښې په خپل خپل تابين ځائے کړي دي.

د اکثرو افسانچو پلاټونه ئے د حقیقت او جدّت د داړو په

کالو پوره دي - او په ډیر اختصار سره ئے ټولو عناصرو

له په زړه پورے ځائے ورکړے دے. کشمکش (SWSPENGE)

او په تیره تیره (CLIMIX) د افسانے روح وي د اتوکي

بناغلي په خپلو افسانچو کښے د څو جملو په مدد سره اصلي

مقام ته رسولي دي.

کردار نګاري هم د افسانے د پاره لازمي ګڼل کیږي - دده

افسانچو کردارونه د خپل چار چاپيره سره سم او فطري دي.

دوئ کله کله په یوه جمله کښے د کردار پیژندګلو کوي - او

د خوبو سره سره ئے خامئ او کمزورئ هم په ګوته کوي.

د کردارونو ژبه ئے هم خپله ده او نوم ئے هم د هغه کردار عکاسي

کوي - څه کردارونه خو ئے اصلي دي او د خپل کلي کوڅو نه

راخستي کردارونه دي - ځکه خو د پلاټ سره منطقي

تړون لري.

د بناغلي دریاب د افسانچو ژبه خوږه هم ده او سوچه

هم - د کردار او ماحول سره سم الفاظ ئے راوړي دي - ډیرو

علاقائي تورو له ئے ځائے ورکړے دے او ورسره ډیر الفاظ

ئے داسے هم لیکلي دي چه ځکه ئے عوام وائي - هم هغه شان ئے

(c) ketabton.com: The Digital Library

نیکلی دی . او دغه رنګ ئے یوه جمله کښے ډیر مطلب رانغاړلے دے کله کله ئے دخپل مقصد څرګندولو دپاره د اشارو کنایو او علامتونو نه کار اخستے دے.

ډیو پښتون پوهان وینا ده چه

"افسانه نګار دخپل فن په زور څه خبرے څرګندوی . اوڅه لوستونکو ته پریږدی."

بناغلی دریاب تقریبًا ټولو افسانو کښے هم داسے کړی دی. لوستونکی ته تیاره نوړئ نهٔ ورکوی بلکه هغه په دغه واقعاتو دپوهه کیدلو دپاره په سوچ او فکرمجبوروی او هغه بیا دخپل ذهن او فکر مطابق دغه قیصه وړاندے بیا نوی . او دمغے په حقله خپله رائے قائموی . د ځینو افسانو مقصد ته درسیدو دپاره خو ډیر سوچ پکار دے محترم همیش خلیل هم د بناغلی دریاب په دے کتاب په څانګړی ډول نیکل کړی دی او دخپل علم وفن په ذریعهٔ د دے افسانو ډیره ښه تصویرکشی کړے ده - ولے بیا هم ډیو دے نیمے افسانو مقصد ته نه رسیدلے .

دافسانے دپوهانو په خیال دافسانے دپاره لنډوالے ضروری دے - ولے خاص حد ئے مقرر ول ګران دی. ځکه چه کلهٔ بے مطلبه جملے او خبرے د افسانو په اوږدوالی جوړیږی . نو تاثیر وحدت ته هم زیان رسوی . په لنډوالی کښے خو د بناغلی دریاب افسانو خپل مثال په خپله

(c) ketabton.com: The Digital Library

دی . د شمیر په څو جملو کښې ئې ډیر څه بیان کړی دی.
یعنې دا افسانچې په معنوی لحاظ د جامعیت ښکلی شاهکارونه
دی . هم دغه وجه ده چه د دے افسانچو کښې تاثیروحدت
قائم ساتلے شوے دے .

بناغلی افسانچه نګار خپلو دے افسانچوله داسے سرخطونه
خوښ کړی دی چه د مرکزی خیال په پوره توګه عکاسی
کوی - اکثر سرخطونه ئې قیصے ته خلا بخښی او لوستونکی
نظر ځان ته راکاږی او ذهن ئې قبلوی -

د دے افسانچو آغاز زړه راښکونکے دے او په ډیره
اسانه لوستونکے ځان سره روانوی او هم دغه رنګ ئې
د افسانچے انجام دے - چه مقصد ئې اکثر په یوه جمله
کښې رانغاړلے دے - منظرنګاری هم د دے افسانچو خاصه
ده . کله کله خو په یوه جمله کښې پوره پوره منظر
بیانوی او کامیابه منظرکشی کوی -

د دے افسانچو کښې چه بناغلی دریاب کوم انداز خپل
کړے دے دا د دوئ ځانګړے اسلوب دے . دوئ د میچا
نه متاثر نه ښکاریږی . ښکاری چه نور زلمی پیغلے دا انداز
خپل کړی .

د دے افسانچو کښې بناغلی افسانه نګار د پښتنو د کلی کوڅو
واقعات حادثات، توهمات رسمونه رواجونه، دودونه او
قدرونه په اصلی شکل کښې وړاندے کړی دی . او په ډیر

(c) ketabton.com: The Digital Library

جُرأت سړئ د پښتنی معاشرے ځانګی کمزوری او بدی هم په ګوته کړی دی.

" دا افسانچے د پښتنی کلتور او فوکلوری عناصرو بشپړه نندارتون نه دی".

د افسانے د انواعو په حقله چه پوهانو څومره قسمونه بیان کړی دی هغه تقریبًا ټول په دے افسانچو کښے په نظر راځی. که کرداری افسانچے لری. نو واقعاتی او ماحولی افسانچو له ئے هم ځائے ورکړے دے که دے کتاب کښے علامتی افسانچے شته. نو په نفسیاتی کشالو بیلکی افسانچے ئے هم شاملے کړی دی. دا کتاب تاریخی افسانچے هم په خپله لمن کښے لری.

د افسانے یو خارجی پوهان هاتھرون وائی.

"افسانه نګار د افسانے په ذریعه د خپلو لوستونکو په ذهن کښے یو اثر پریښودل غواړی".

زما په خیال بناغلے دریاب دیو کامیابه افسانه نګار په حیث دغه اثر نهٔ یوازے د خپلو لوستونکو ذهنونو ته رسوی بلکه په سوچ او فکر ئے هم مجبوروی".

زلمی دریاب د پښتو افسانے په کهاله کښے نوی او پاخهٔ بنیادونه کېښودل. خدائے دی او کړی. نور پښتانهٔ زلمی پیغلے په دغه بنیادونو بنګلی او لوړه مانړئ اودروی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

او پښتو افسانه د عصري غوښتنو سره سمه مخ په وړاندې بوځي .

بناغلی دریاب که د "غزل زلمي" دی نو د افسانې په کهاله کښې د چرګئ د برې غاړې سړې دی .

خدائے دِې ددوئ په ذهن او فکر نوره رنګيني خوره کړي او په قلم دِې ئے برکت شي .

میاں فضل الرحمان شاهد

صدر

همیشه پښتو ادبي تولنه رجسټرډ

امان درۀ ملاکنډ ایجنسي

(c) ketabton.com: The Digital Library

دنیا لیونۍ

د احساس پوترۍ ښکاري د لیونۍ دنیا دوړه مټین
چرته یو ځائے کیدو ته پرېږدي . څکه نو
ښه به داوي چه مونږ د یو بل نه داسے ورک
شو چه د دنیا مو په لټون لټون په بله
داوړی . بیا به که خیر وي مونږ
سره یو ځائے کیږو ......
عمرونه اوشو چه جانان
ګلپانړے ته داسے وئیلي
وو . مخوی هم هغه شان
د یو بل نه ورک دي
ولے دنیا هم
هغسے لیونۍ
ده

(c) ketabton.com: The Digital Library

خاورے

څانګے .... یا څانګے .... د اسپرلے وَلے
وهے . سرپیه ! د ا ته ګورے نه
چه خاورے خوری .
اُفـو ! پرینږده چه
خوری کنه . زمونږ پـه
کالهٔ کښے بے د
خاورونه
څـهٔ
دی .

(c) ketabton.com: The Digital Library

جرم

هغه ټن ډیر بې تو له ځنبلي وو ......

د ستړګو نه یې اوروښه وریدل ـ د غصې یو

شین تندر وو ، کوز ته په رانسوتو

ـــې دیو دوې جرم زلزلې راواستې

لګنئ که یې د بنجوالئ د قیدړه

خلاصه کړه خوځان ـــې د

پښیمانئ په زندان

کښې ټول عمري بندي

کړو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دکوټ میرنے

زما نیا ډیره ساده ښځه وه . چه کله به ورته څه سخته
راپېښیده نو چغه به ئے کړه "چه دکوټ میرنیه راورسیږه"
اګر چه ما به اکثر منع کوله . ولے دا دهغے عادت ګرځیدلے
وو . نو یوه ورځ چه هغے په کمتوئ کښې پټی
نو ټکول او پټی د تاؤ له وجے په مورګـــو
داوریدل . نو نیا م چغے کړے چه "دکوټ
میرنیه راورسیږه" - او په دے کښې د برګے
دکوټ نه یو توئے منږک په کمتوئ
کښې راګیل شو - نیا ته م اووے
چه دکوټ میرنے راااورسیـــد
هغے ما ته غصّه غصّه
کتل او ما په کمتوئ
کښې بېت ختلی
دکــوټــه
مـیرنی
تـــه .

(c) ketabton.com: The Digital Library

مات منګے

لوګی ـ کشاله په خمار کښے اخستی وه ـ چرګ ئے را اوبښکله
ور روان شو .... او رو غونډے ئے اوویل ـ یره
که ؤن هم کشالے زما د پاریدلو خواهشاتو د
قتلولو هڅه اوکړه نو قصّه ئے تمام موم؟
..... او څو چه هغه کشالے ته
رسیدو نو د سینډ په غاړه هغه ننګ
وه څو د هغے مات منګے په دائے
حالت کښے پروت دو ، ــکه
چه د کشالے د پښتو په
سندرو کښے د لونګ
په نس پرستیٔ
پورے په
بق ښق
خاندی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

پردۍ ستړې

آخر د استا ځلې له راتله ځنګه ، ځکه چه ما خوستا

د مینې په خاطر د وېنې تړولې رشتې قربان کړې

او تر دې چه د پلار د ماله مې هم لاس اووېنځل

خو نهٔ پوهېږم چه پردۍ ستړې دې

اولېده مې نو ځنګه دې په دوغ زړهٔ

او وې چه

بېرته په تلو راتلو زياتېږي

مونږ کړه مه راځم زړهٔ د صبر ټينګه

(c) ketabton.com: The Digital Library

زما په زړه باندې بلا بلا راووېږي

يوه پنځه شپږ کاله وړاندې چې زړه لا په لونړو ووم - او ته به
ځوانه ، نرمه ، ګرمه ، بنائسته او ښکلې وې . هر کله چه
به زما سره په کټ کښې یو ځائې شوې او ما به ځان
ته راجوخته کړې . نو بس کۀ به واوړې ورېدې
ولې تا به په ټپ ساعت کښې زما خور خور زړۀ
راټول کړو . او د الله هو په خوږ لن
به د په قلاره دخوب ټکوروته
راکړل . خو نن چه زړۀ ستا نه ډېر لرې
په مزدورئ پسې راورک شوے یم
ستا نه بغیر په سوری سوری
څادر کښې د ژي او ښوډ شیه
د ۀ او شرق باران دے . څه که هم اوس
ته هغه ښکلا ، بنائست ، ګرموالے
او نرموالے نۀ لرې ، خو بیا
هم زما زړے پرستنې زما
په زړۀ باندې بلا بلا
را اوورېږي ے

(c) ketabton.com: The Digital Library

ماده پرستي

دا يوه دا سې بې سترګو بلا ده چه کومې واز
کړي . نو بيا د دنيا هره رشته او خپلوي په
يوه تپه کوي.او هم دا وجه ده چه د
همايون ماده پرستۍ چه کامــــــران
را اونيولو نو سترګې ئې ورله پټې
تو دو سيخانو ړندې کړې.تراوه
نيمبوان ئې پکښې نچوړ کړل
او بيا ئې په مجاز کښې
د اجل فرشتو ته د
لاس پښبو نه
اوسپړلو

(c) ketabton.com: The Digital Library

نازولے جذبے

چرته چه د خواهشِ سر لړے جذبے د تیکاڅ خوره
غیږه بیا مومی - نو هلته بیا د مینے دسیځلو
جذبو احساس په زهـــرو کنبے لامبــل
شی او کـه دا سے نهٔ وے نــو
سنبل بـه هیڅکله هم زما
نازولے جذبےداسے
په بےدردئ
نهٔ قتلولے

(c) ketabton.com: The Digital Library

یقین

بریښنې دي دچا — ؟ بریښنې رم دتورسپي . بریښنې دي
دچا — ؟ بریښنې رم د زورهندو . بریښنې دي،
چا -! بریښن رم د تورے ګیچے هلته اینګر اکا —
مالي ماما دموق — او دلته سپین دا ماته
ګیا وو . هغې بریښنې دموښو پښې د ے
زه خو پرے ډاکټرانو دماله خلاص کړم
— بنه یم خو چه لږ زور اوکړم.
نو بیا رم دیو خدایه وی . ما د
سپین دا خبره زره تروا چوله
خو سحرم مالي مـامـا
اولید چه په دوه لاسي
په جنګ کښې
ســتـــر
دمی

(c) ketabton.com: The Digital Library

نورے

شرق باران دے ۔ دمازیګر مونځونه شوی دی ۔ کبل کاکا
په ړندو سترګو پښیے ابله رادوان دے ۔ او چه زما په
بنګالو پوهه شو ۔ نو په زوره ئے اوویل ،
ته ګوره ! ظالمان دخدائے دکوره هم غلا
کوی ـ" ما ورته هیڅ هم اونه ویل
ځکه چه لږه شیبه وړاندے م د
دکبـــل کاکا زوئے نوزمے اولیدو
چه د چهترۍ او څپلوسره
د پوړدو په تکل
بازار ته په
کـــرړه

-- وو --

(c) ketabton.com: The Digital Library

متیزه

که یو پله په هغو دواړو خوېندو د بنګلا کانو سپړلی

دیره وو - نو بل پله د حیا او درنو خویونو په

کالو هم بنائسته وے - ولے په ټول کلی کښے

ورته هیڅا هم تن نهٔ ایښودو - ځکه چه

مورئے په پلار پسے متیزه راغلی

وه - ترڅو سه بې نکاح وه او د ناشاق د پلار د مور

د خطا په جهنم کښے دوئ

په عذابیږے ، ولے

بیګاه چه شومه دم شوه

نو هغوئ د دغے جهنم

نه د خلاصۍ لاره

اومونده او د یو

تیاکلی منزل په

لور د کوزه

اووتے -

(c) ketabton.com: The Digital Library

زهر ژنه پوته

په تکه توره تیاره کښې چه عکرے د شوتلو پنډ په شاکوړته
راننوتو نو شمکئ ورته سپکه پاسیده ۔ پنډ ئے د بیزے
مخے ته اوغورځوو ۔ او خپله په کټ کښے بوږے بوږے
پریوت ۔ شمکئ ئے هم تر څنګه پریوته ۔ لږ ساعت
پس داپاسید ۔ یوڅو قدمه لاړ ۔ او بیا کیناست
یو لاس ئے د هغے په سپین مهین وجود په قلاره
قلاره ګرځولو او بل لاس کښے ئے د هغے تی
را اونیول ۔ کله به ئے ورله په یو
"تی" زور کړل او کله به ئے په بل
دغه رنګ کله به ئے د هغے په
نرمے او پستے خیټے لاس اووهل او کله به ئے خپلے سینے ته
راجوخته کړه ۔ آخر شو مه دم شوه ۔ او عکرے هم اوده شو
خو سحر چه هغه د خپلے بیزے نه د پیو اخستو په غرض وراغے
نو نه ئے خو په هغه وجود کښے ساه وه ۔ او نه ئے په
هغه "تیو" کښے پیو وو په کومو چه هغه
بیګاه لاسونه وهل ۔ بلکه د غـــلا په
زهر ژنی دارو پونه شو شوتلو
هغه د عکرے نه مرور
کړے وه ۔

(c) ketabton.com: The Digital Library

پښتانهٔ

دبیوتي پالر نه چه راغبرګیدلو نو لاړه کینې
ټریفک جام شو - دے کښې یو سپین ږیرے ،ګچوکي
په لاس زموږ موټر پله راغلو ، وئیل ئے .
"خان : بي بي ته ،ګچوکے واخله کنه - مام
کوروداني ته اوکتل چه ویښتهٔ ئے زما د
ویښتو نه هم واړهٔ وو - هغه مسکئ
شوه - ما هیڅ اونهٔ وئیل - البته
سپین ږیری په تلوتلو کښې
اووئیل - یره هغه پښتانهٔ
خاورو اوخــوارهٔ چه
وئیل به ئے - د
ښځے په ناؤ
خــهٔ ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

برنډه خاموشی

سر! زۀ هم د دے ډیپارټمنټ ریګولر سټوډنټ
یم ۔ زما اکیډمک ریکارډ ستاسو د وړاندے دے۔ د
یونیورسټۍ ریکارډ هولډرز نه علاوه زۀ ګولډ میډلسټ
هم یم ۔ ولے د خپل ایډهیل استاد برنډه
خاموشی ماته لکه د غنچے په څیر په
سلوژبو ګویا شوه ۔ چه هغه په
مات زړۀ دیو خاص سیاسی اثر لاندے
دیو تهرډ ډویژن ارډر اوباسی
او هم دغے ارډر زمانه زما
د حق سره سره زما
د سر سیورے هم
اوتروړلو۔

(c) ketabton.com: The Digital Library

لیبرل ماینډه

آزاد خیال - روښن خیال - لیبرل ماینډه
جوادخان د انګلش پروفیسر چه په ورځ را دننه شو
نو خپل نابالغه زوئے او لور ئے لغړ سوغړ
په قابل اعتراض حالت کښې اولیدل - د
پښتو لاندے زمکه ئے او ښتیدله - لغ کوټه
ته لاړو - او کلاشنکوف په لاس
راووت - په ځائے د دے چه د
خپلے آزاد خیالئ قتل ئے کړے
وے - په چټ ولا ړو
وښت انتها ئے په ډزو
سوړ سوړ
کړه

(c) ketabton.com: The Digital Library

بناپیرئ

بیګاه چه لس بجے کورته راورسیدم ، نو
ښځے راته داحمددین دمرګ روح چیچونکے خبر
واورولو - یره ! غریب داخلو ښت کاله
دیو ژور نفسیاتی کشمکش په کومی کښے تیر
کړل - چرته فالی ورته وئیلی وو . چه
چه په تا به بناپیرئ مئینیږی . ځکه
نو واده مهٔ کوه - اوهم داوجه
وه چه دخپلو خپلوانو او
یارانو دوستانو دبیا بیا وینا
باوجود هغهٔ واده نه
غاړه کینښوه - مئین
مړشو - خو بناپیرئ
پرے مئینه نهٔ
شوه .

(c) ketabton.com: The Digital Library

نږوبه تومله

څه که هم جان ورسپي په تلو راتلو څپلئ
اوشلولے ، خو "رنړا" دسحر کورته ځي
توت خوړلے وو . اودا څکه چه
دجان ژوند بخښونکے تومله
دهغه بےسره څوانئ
نږوبه کړے
وه .

(c) ketabton.com: The Digital Library

لوټا

ماچه هم پیس ته داوداسه دپاره لوټا سمه
کړه ـ نو راته ئې اوفرمائیل چه زما لوټا په
خلوت خانه کښې ده ـ هغه راوړه ـ ماچه تر
دخلوت خانې دلوټې راز اوپوښتلو ـ نو
وې فرمائیل ! دریاب خانه ده هم
لوټې نه خوخوک ستر نهٔ ماتوی کنه.

ما هم د پیر دحکم تعمیل اوکړو ولې
فکر یوهم چه زمونږ دملک ده هم
سیاسی پارټۍ مثال خو دځان
خرخوونکے رنډۍ ده چه
ده هم لوټې نه دخپل
ځان او کاله

ستر

ماتوی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

جامے

زۀ د وادۀ قائل نه یم ځکه چه د انسانی ذات تکمیل
د وادۀ نه بغیر هم کیدے شی - عمران به اکثر د دنیا
ولے پرون م په سره غرمه کښې لغړ سو غړ او ید دو
چه کور پله په منډه وو - دوسته خبر شوم
چه د ترکانړی کره په بدنیتیٔ اوختے
وو - اود هغۀ زامنو تر ے جامے
اوبنکلے وے - ماغوندو نه پیره
کړه - او یقین ته م ربو ته
چه په رشتیا .شیځ
د سرو د پاره او
سری د بنځو
د پارۀ جامے
دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

زرپانړه

زرپانړه او ملال که په یو بل ورک یوني
دو خو په زړ زړي شال کښې د زړه شرېځ
پیوند چرته ځائیږو او هم داوجه وه
چه ملال که د زرپانړې نهٔ شو، خو
دغمې د واده نه خوشې وړاندې
ئې د زرپانړې د غوښتنې سالو
ته مخه څه ورتهکوهل
چه د ګناه زړ ئې هم
لړل او د شواب
خوشبو کړانے
هم۔

(c) ketabton.com: The Digital Library

بدل

خانیږه زهٔ ستا د ناجوړه پلار خدمتونه نهٔ شم کولے. ترڅو
چه هغه په دغه کورکښے وی . نو ما ته وینه —
او — دا زما آخری فیصله ده . ماسختن شوځو
د خاڼ په مزغو کښے د ښځے د ے رټلی جواب
غوږمنګ بوږ کړے وو . اوس تیاره
شوے وه . پلار ئے په شاد سیند
غاړے ته یوړو . خو چه سیند ته
ئے غورځوو . نو پلار ورته
او وے! بچیه ما د دغه بوټکس
نه سیند ته او غورځوه.
ځکه چه ما ږم د پلار نه
د نیکه بدل هم
د غسے اخستے
وو

(c) ketabton.com: The Digital Library

ګانړۍ

کلي کښې کهٔ به دچا خپل پټې وو اوکنه ، خوځني
به ئې دعظیم ګل ګانړۍ ته رانوستل، او
هم دلته به ئې ګانړۍ کول ، ولې د
حیرانتیا خبره خو دا وه ، چه کله
به پټّون تیار شو . نو دکلي
یوکس به ورته هم نهٔ
رانژدې کیدو - بلکه دا
به عظیم ګل په یوازې
ځان خپل پټّون
ګنړلو

(c) ketabton.com: The Digital Library

بې علمي

انون ناصر خان راته نن مازیگر اووې ـ ماسټر صاحب ـ بېگاه
نو د وړے نه هم پرېم ـ ماوے! اخونه څنګه؟ وئیل ئے زمکه د
تانبے وکړه، نمر نیز ور وو ـ ویشیدلے او به رابنکے وې او ملک
دخرو نه ډک وو ـ ما پتوس اوکړو چه نور خولانور
دی ولے دادومره خوړه څه کوی؟ جواب راغے
چه دا بے علمه ملایان دی ـ اوکه یقین دِ نه راځی
نو دښمان خواته داو لاړ خر دغونډ نه
راکاږه څنګله به پوهه شے ماهم هغسے اوکړه
او چه څنګه م خر د غونډ نه راکاږه وو
نو مولانا صاحب چغے کړے، پرېږده
ـ پرېږده ـ ظالمه مړ دِ کړم
ـ ما چه ستړے اوغوړوے
نو نیمه شپه وه ـ
زما لاس وو ـ او
د مولانا صاحب
غونډ وو ـ توبه م اوویسته چه زما د
څلوېښتو کالو استاد او بے عمله.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ډولۍ او جنازه

دا هغه چې منیر درې میاشتې پس هم کور ته راتلئ. نو
چنار اکا لیږې خپله بنار ته لاړو . ولې مازیګر د
بم په یوه چاودنه کښې په حق اورسید . او
سحر چه منیر د کامیابه بم چاودنې نه
پس ډک جیبونه د کلي په کنډو
راورسید ، نو د بم په چاودنه
کښې ئې د پلار د مرګ خبر
هم واورید . هغه خو به
په دغه پیسو خپله
ډولۍ راوړې - ولې
د پلار جنازه
ئې اوویسته ،

(c) ketabton.com: The Digital Library

حرُموٓنے

دالسمه رشته وه چه د "پری" دپاره راغلی وه،
خو بیته نشته چه جمال اَکا ولے غاړُنهٔ ایښوده
په هر طور بیا یو وخت دا ببے هم راغلو
چه په "پری" پسے د رشتو راتللو
تمبے پورے شو ے ، او ن دسحر
دموځ نه پس جمال اَکا هغه
ماشوم کورته ننه ویستو
کوم چه نېږه شیبه
وړاندې هم دده
کوره "پری"
ویستلے

(c) ketabton.com: The Digital Library

ګړنګ ګل

سنګين ديو شتمند پلار نيازبين زوئے او بانو
ديو ہے بے وسه مور غريبه لور وه - څه کـهٔ
هم د بانو د ارزوګانو مرکز سنګين وو - وليے
هغه دخپلے ترلے ديارہ د تاترے ديو
د رسے ګړنګ ګل وو - چه هغے ورته
دحسرت د تاترين نه کتلے شوه
نو خپلوئے نهٔ شو - او
عن چه دغه ګل وختونو
دخپل روايتي جبر
ترمخه په يو
بل اوربل
کښيے
اوتومبلو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

پرتوغابن

زۀ چه په ډاک ورښکاره شوم نو هغه دکور مخے ته په
دروۀ ناسته وه - چه زۀ ئے اولیدم نو پرتوغابن ئے په لاس
کینے اونیوو - مسکئ مسکئ کیده او په پرتوغابن ئے لاس
رفتول - زۀ ورو ورو ورنزدے کیدم هغے کله ماته
اوکله پرتوغابن ته کتل - عن چه زۀ
ور اورسیدم او هغے زما لاس تش اولیدل
نو کرکئ ئے گذار کړه - وے خه!
نه ګوم درله پرتوغابن' او په
ژړا ژړا کور ته ننوته . ولے
زما داحساس پښے ئے شلے
کړے په دے چه

سه

منم اختر دے خو غربت م قتلوی بچیه!!
تالہ په خه باند بنگړی په خم نکړزے راوړم

(c) ketabton.com: The Digital Library

پیسے

شمشیر لاله

چه د سرتور فقیر په زیارت دُعا اوکړه
او راوتلو ـ نو خوا کښې ولاړ یو ماشوم
ورته اووے .

کاکا په بابا پیسے کیږ ده کنه ـ
شمشیر لاله یو سوړ اسویلے
اوکړو او ماشوم ته ئے اووے
ځار شم ، زه خو
خپله د بابا نه
پیسے غواړم نو
څه پرے
کیږ دم

(c) ketabton.com: The Digital Library

اعتماد

هغې ... هغې ... زما کور ودانے په
ما پېره مینه وه . او هغې چرته زغملے
شول چه زه دِ دهغې په امانت کښې
ذره برابر خیانت اوکړم . ولے زما
دخواهش نوکارو چه دهغےداعتماد
نازولے گونه شو کےپوکے
کړه . نو هغې خوځان
مړکړو . ولے زه
تے دا سےپرینبوم
چه نهٔ مرم
او نهٔ
ژغیږم

(c) ketabton.com: The Digital Library

څرګندلیونے

څرګند لیونے نهٔ وو - خو چه زلمے زوئے ئے د شلمے پېړۍ
یارانے د مهو خوراک کړو - او د هغه د سینه وچولی
هره ځله شنړے شوه - نو سودائی شی- پوره
یو کال پس چه سینه د ضروری مرمت د پاره
وچ کړے شو - او یو سړی څرګند
ته غوږ او کړو چه راشه که مهیان
نیسے - نو مغز په تشو لاړ کیبنوده
او تر لرے لرے پورے ئے وچ شوی
سینه ته او کتل - ما داسے محسوس
کړه چه د هغه ژړغونے سترګے
پکښے هغه ورکے سترګے
ګوری. کوم چه
بے سترګو یارانے
په اعتبار کښے
پټا کړے
وے.

(c) ketabton.com: The Digital Library

متهاکی غوز

دکلي ساده جینکۍ دخپلې دروغژنې مینې په نومه کیتې
کېږدول - هغوۍ د وختي ځونو اختلو په غرض دوکه
کول - ادبیا ورته دځان نه متهاکی غوز جوړول - د
رمظم خان دکس لاس کار وو - ځکه چه یو
که دهغه غوږ غوړۍ بنسه وه - منو
بل پیسه هم ورځنه ون - ولې
پروین په هغه جینکو کینې نه
وه - کله چه هم اعظم خان
ورته دځان نه متهاکی غوز
جوړ کړو - نو هغې ورله
درسوایې یو داسې
درو ندکانړ راواچوو
چه هغې په مینځ
دوه
کړو

(c) ketabton.com: The Digital Library

نوکري

دصوبیدار کاکا سړه سم نوی رابدل شوی ؤاکی هم بیک
اولوستلو - او ورته ئې اووے - کاکا - مبارک شه، که
څه منښته دِ کړی وی نو راځه ئې کړه چه ختم ـــ
صوبیدارکاکا دخوځ ځ د نوکرۍ دے آرډر ته یوسوړ
اسویلے اوکړو - او وے ویل ـــ
" څوانه زموږ په ملک کښے د پریوتے
طبقے دپاره د نوکرۍ مثال د
نشان حیدر دے چه په ډونئے چاته
نهٔ ورکوو . دے کښے یو سړے
د بهر نه راغے اووے ویل
صوبیدار صیب لاس
به اوچت کړو چه
خدائے ستاسو
بچے اوبخښی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

باور

دباور په مزغو د وي . سي . آر فلمونو دومره ناوړه
اغېز وکړی وه چه هغهٔ ته ځان د فلمي دنيا يو
ستر هيرو ښکاريدو . او هم دا وجه وه چه هرځ ورځ
به ئې ګلالئ ته د تختو پل پنولے وو . ولے نن چه
هغه د سکول نه راتلله نو دهٔ ورته په ډېره بېباکۍ
ښکلي فلمي انداز کښې د خپلے ناقراره مينے
اظهار اوکړو . هغې د ډېره خاموشۍ نه
پس اوويل : باوره باورم نشي
او بيا ئې د پل لاندې غورځيدونکو
چپو ته اوکتل ولے د
هغې باور هله اوشو
چه هغه د پوهٔ ئې
فلمي هيرو
پړشان
ځان د غه چپو ته اوسپارلو او خاوره ئے هم صحي نهٔ
شوه

(c) ketabton.com: The Digital Library

غانړکۍ

وړوکوالے بادشاهي وی ـ ثابته غرمه به ړم هم
دلته ددے ادیرے په لاره غانړکۍ نیولے
او ما زیگر چه به په لوبو بنهٔ سترے .
شوم نو غانړکۍ به ړم پریښوے
ولے مودے اوشوے ، چه
هم په دے لاره یوے
غانړکۍ زهٔ راښولے
ټیم ۰ په ژوند
ړم لوبے کوی
خو پرېږدی ړم
نه ـ

(c) ketabton.com: The Digital Library

تَلَهٔ

بابو صیب ... یه بابو صیب ځان اوتلیٔ کنه - خو زما په انګار
چه هغه په ژړا شو ، نو ما ترے تپوس اوکړو چه ولے ژاړے؟
وئیل ئے دادے تیک مابنام شو اویوکس هم ځان اونهٔ تللو
زهٔ چه دا ہسے تش تور کیښ دیٔ ته لاړشم نو بیا زمانه
زیات زما وارهٔ ورونړه ژاړی . زهٔ بے لږه خفه
شوم او ځان تللو په غرض چه څنګه تلے ته
دراوختم نو خوا کښے ولاړ یو فقیر ګویا
شو . ځانونه په دے تله مهٔ تلیٔ
بلکه د عمل په تله ځان او تلیٔ
ما فقیر ته اوکتل بیا م ژړغونے
ماشوم ته او بیا په باغ ناران
کښے هغه بے شمیره جوړونه
په یو بل اچولی
لا سـوـــــنه
ګرځیدل .

(c) ketabton.com: The Digital Library

انډيواله

ځينې ډير غوښتل چه هغه د جمعې سره مونځ اوکړي.
ولې خلقو نه غوښتل چه ځينې د هغوئ سره په يو
صف کښې اودريږي. اوهم د دے ناروا سلوک احساس
په هغه اکثر جمات ته د راتلو نه ژغورلو
نن د اختر په مانځه کښې هم اوليد و چه د
ټولو خلقو نه شاته زمونږ د کلي مشهور
ميجرلا "نيکي" سره اودريدلو خو چه هغه
ورته هم صف پريښود، نو د جمات په
وروستي صف کښې ولاړ ملک صيب
ته ئې بد بد اوکتل
او راواوتل، ديُلے شي
چه د ځينې مور هم
د دغه ملک صيب
انډيواله

(c) ketabton.com: The Digital Library

د زړه رڼا

کچکول خپل ټول عمر په پیرۍ مریدۍ کښې تیر کړو. ولې
د بچو په تربیت ئې څۀ خاص ځیر نۀ ور. ملرنه اونه کړه. پرون
ئې دوه زامن په غلا کښې نیولے شوي وو. بیګاه چه
مونږ ما سخوتن تیر د تاړپے نه واپس شو. نو ما
ورته اووے "چه ما سره نۀ پاتے کیږے. او
خاغاځے. نو اووئیل چه څۀ رڼا خو ورته را ورم.
ډیر تیاره ده". هغه وئیل پرین دوه. زۀ
د زړۀ په رڼا ځم او رخصت شو
سحر "سباوُن" راغله. وئیل ئے
کچکول بیګا ناڅاپي کښے راپریوتے
دے. بنه ئے چور لټه
ماته ده. او هپتال
کښے دے. ما وے. بنه کچکول خو وے چه
زۀ د زړۀ په رڼا ځم ......

(c) ketabton.com: The Digital Library

ورورى خورى

دسمر بانګونو ته څه وخت لا پاتې وو. زه د لامبلو په غرض
چاپ ته روان وم . خو د تيارې له کبله مغوىٔ ته زهٔ
نهٔ بنکاريدم . شير و عبدل ته او وې، هلکه ستا
وارهٔ خو دپلار کره لاړه دى نو دا بيا ولې چاپ ته
روان ئې . پرين ده زوره ورهٔ ! ډيارىٔ" دکوره
راغلم . استغفرالله او هغې ته چه تا خود
ويلې ده . نو څه او شو . ورورى خورى
به کوىٔ خو حساب کتاب به ئې ترمينځهٔ
دى . عبدل دا او ويل او
به چاپ
ورننو تو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

تیوس

ممانړے چې نن جمیل صیب ته د سپږغے د غابښونو راختلو

زیرے واوړو ، نو ورته ئے اوویل چې دے له د

دردونو دوائی هم پکار ده - مغه اول ببرسر

او اوبږد حجامت ته اوکتل . بیائے په

خپل تش جیب نظر واچوؤ . او دیو

سوړ اسویلی نه پس ئے اوویل

" سپږغه چه غابښونه

راوباسی نو مانه هم

تیوس کوی

اوکنه ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

دزړهٔ غوښې

هغه هم وختونه وو چې زما غېږ ته به راغلې - ما به د دنیا ملانه د داړو لاسونه تاو کړل - په ګېڼ ګېڼ کوڅو به م د خلکو کيڼ و د اوتو به په سترګو کېښې مسکئ شوې زهٔ به تاسي ته ښه وم - بې کچه مستې. په دې چه زما دزړهٔ غوښې وې. وې ن چې په تا د ځوانئ سپرلی خواره شو - نو ته به بل مينه شوې زما په مخ د د بدنامئ نوکارې راکابل - زهٔ د سپرېښبوم او د بل سره لاړې

منم ! چې مينه

ګناه نهٔ ده

خو خپل سپيڅلې

اقدار چقول

هم ثواب

نه

دې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

بکرو باباجي

ماچه سکینه تور په سره غرمه په پردي کلي کښې اولیده . نو
پښتنه م ترې اوکړه چه تور خیرخو دے کنه ؟ —
وئیل ئې خیر چرته دے دغه ایکي یو للیےم دواو
هغه ئے هم دتورو تمبو شاته کړو . دے
بکرو باباجي له راغلم چه څه تعوین
راله اوکړي . ډیر میړنے دے —
سم ټک پرې وي - سبا ئه به
م زوئے راخلاص وي . زکه
حیران شوم - ولے زیات حیران
په دے شوم چه هم
په دغه وخت بکرو بابا
پولیسیو په مټکو
کښې بندیوان راروان کړے

(c) ketabton.com: The Digital Library

حرام

د راډیو پاکستان دے او تاسو خبرونه اورئ ـ نن په اسلام اباد
کښے یو پښتانهٔ وزیر د بډو رشوتونو او کرپشن په کیسونو
کښے گرفتار کړے شو ـ وئیلے شي چه د دهٔ اسونو ته
به د مڼو او شهدو مربے ، کجُ ، بادام او سوچه
شودهٔ ورکولے شوهٔ ...... د دے خبر
په اوریدو ملنګ مستري د ډوډۍ نه پاسین
ـــ او ولګیا شو ، تهٔ گوره په موږ
ګزګز خاورهٔ پرته دهٔ ـ موږ خو د
لرے خورو ـ او د دوئ اسونه
د دا خوري ـ نو گورے چه
دوئ به پخپله څهٔ خوري؟!
نعمت دیاړی مار ملنګ مستري د لاسه اونیوه
د دوئ ته ئے کینوؤ ـ او ورته ئے اووے ـ
استاد که هغوئ هرڅهٔ خوري نو حرام خوري
موږ که لرے خورو او که کولمے ـ نو شکر دے
حلال خو دي کنـــه ـ ملنګ مستري
توبه اووئیله او بیا په کاسه
کښے د لري سره په
پرزولو شو ـ

(c) ketabton.com: The Digital Library

ګناه

داڅو د لوئې ښښتن خوښه وه . سلګئ
که ډیر غوښتل چه د هغې غیږه ډِ په نارینه
اولاد ډکه شي . خو د هغې د هڅو تدبیر
پښې به د تقدیر په توره غوڅیدې .
او څن چه سلګئ د ښتون
په زنګنیس او تړله - خو
ن هغې هم دا سې ګناه له
غاړه ورکړه چه د
هغې نه پس د
توبې تمبې
پورې
وړې

(c) ketabton.com: The Digital Library

؟

زما نشي ياد چه هغه ګني زما د حجرے نه بل پله تلے دے. سړ

د دے چه ما پرے د غصے تند رونه درولی دی. د هغے م

دے. رښتیے م دے او عن چه شړلے م هم دے. خو

هغهٔ خاطر نهٔ دے درون کړے. بلکه د ديو

چمتو څوکیدار په حیث ئے د ژړی او بندګے اوږدے

شپے زما د پاره روښے کړی دی. زهٔ ئے

د ژوند تر آخره ورځ پورے خپل مالک

ګڼړلے یم. او زما پهٔ زړهٔ ئے د خپلے

فرض شناسئ، خودارئ او وفادارئ

ژور خاپونه پرینبی دی.

ولے د افسوس خبره خو داده

چه ما د خپل مالک درپرینبے

دے. خپل فرض م لا

تر اوسه نهٔ دی پیژندلی، د خودارئ پهٔ کردنهٔ

یم ککړ، د وفادارئ بوشنک نهٔ لرم او تر ننه م

د خپل مالک د پاره یوه شپه هم نهٔ ده

رونړه کړے. نو اوس تاسو

اووایئ چه زهٔ ښهٔ یم

کهٔ زما خــــړو؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

روړیدلے بیاسته

کوهیان ویستل که د سنګرۍ کار کسب وو نو کوهیان

ډکول هم د هغه نفساني مجبوري وه او داسے به ډیر

کم کورونه وو. چې ته چه سنګرۍ کو هے

ویستلے وي او ډک کړے نۀ وي. بیه

هر طور ورمه ورځ چه هغه د یو ډیر

زوړ او ژوړ کوهي د ډکولو په مهمه

وراغے او په کار بوخت شو، نو

د ژوند دکرکړي روړیدلے

بیاسته پرے اوشلیده

او سر د لاندے

پریوت

(c) ketabton.com: The Digital Library

چنده

توبه خدايه توبه ..... دجمات امام او بيا دجماته غلا ــ
يره ! د نهٔ منلو خبره ده . نو .... ګوجرلالا ټول کلے په
يوه پښبه کړو . څه که هم مولانا صيب دخپلے بے ګناهۍ
ډير دليلونه وړاندے کړل . ولے ګوجرلالا چه دخلقو
په مزغو کښے کوم زهر خوارهٔ کړي وو . دهغے په
پرتله دمولانا صيب خبرو ځائے او نهٔ نيوٓ
ځکه نو دشپے شپے اووت او خپلے سيے
ته اوکشيد . لږ مے ورځے پس ئے په
کا ډي کښے يو ملک اوليد چه هم مغه
بيړ ئے په ټوکرۍ کښے ايښے
چنده غواړي . کوم چه دجمات
نه دسو زرو روپوسره
پټ شوے وو . مولانا صيب ملک اوپيژند چه
داخو هم هغه دګوجرلالا زوئے دے چه ده ئے
د راتښتولے ماشومے سره دنکاح نه انکار کړے
وو . ولے مولانا صيب نه څه
کولے شو او نهٔ څه
وئيلے .

(c) ketabton.com: The Digital Library

ورخته

غیرت خان دخپل لښکر نه ډېر لرې وتے وو. ساه ئے په
ګونو راماته وه. مخ په بره د درې څوکنړۍ ته لا نیمه
لار ېا تے وه چه دے کښې پرې ديو ارخ نه "پنجو"
را او دانګل او دواړه ارلیچې بریچې شول. نژدے
وه چه غیرت خان ترې په تیښته کښې
بریالے شوے وو. خو پنجو په خپلو
منګرو غښ اوکړو –

چه ما هم مرکړې خو چه دے
درنه ژوندے لاړ نه شي
منګر دے ئے هم مغښے اوکړل
پنجو خو د غیرت سره ځان
په توره نیم کړو
ولے په خپل قام ئے
د مغل ورخته
په شا
کړه

(c) ketabton.com: The Digital Library

شپلونه

ریشماں ته چه راغلے میلمنے د زوزاد بندئ
پیغام د "الف" نه تر "ی" پورے
واورولو نو دهغے په زړکو سترګو کښے
غټے غټے اوښکے راغلے.
او میلمنے ته ئے په ژړغونی
آواز اووئیل۔
خورے ستا نه ځارشم
خوشحالی غوزانو
ته څوک شپیلونه
نه کوی

(c) ketabton.com: The Digital Library

انجام څه په داسې ډول کیږي چه د لوستونکي ذهن تر بې
اړو مرو خپل اثر اخلي او بنده په دې ویناً مجبوره شي چه
دریاب په کوزه کښې سمندر بند کړے دے.

د علي خیل دریاب د قیصو دا شکل که زمونږ په
ادب کښې خپل ساری لهوی. نو ذهن د عبدالقادرخان خټک
په ګلدسته باندې ټیکا وهے کوي. "ګلدسته" د فارسۍ
ژبے د نوموړي نیکوال شیخ سعدي د ګلستان پښتو ترجمه ده.
کومه چې زمونږ د نثري ادب په وړومبو کتابونو کښې یوه
قیمتي ډالۍ یادیږي. او لکه څنګه چه د ګلستان حکایتونه
د شیخ سعدي د مشاهدے، علم او فکر یوه بے بهاپنګه ده.
هم په دغه ډول بناغلی دریاب د خپل چاپیرچل اوخواوشا
نه داسے واقعات، کردارونه او مشاهدے راخستے دي. او
په خوند خوند او رنګ رنګ ئے بیان کړي دي چه دوستونکے
ورته په داد ورکولو مجبور شي. زما دد ے ویناڼه دا مطلب
اخستل نهٔ دي په کار چه ګني زهٔ خپل شاګرد د سعد
غونډے د نړیئز ادبي شخصیت په مقابله کښې راودیستل غوارم
زما اشاره د دریاب ددے افسانچو اسلوب ته ده چه هغه
د بناغلی سعدي شیرازي د حکایتونو د طرز سره ډیر
سمون خوري.

"د ګل پا ڼرے" د افسانچو انداز طنزیه دے او هره پیښه
هره واقعه او هر کردار یکښے په شعوري ډول د نیکونکي له خوا

(c) ketabton.com: The Digital Library

خیرنه تولیه

والاکي يوه داسې خيرنه توليه وه چې هر څيا
به پرې د خپل شهوت ناولي لاسونه پاکول
او بن ماسخوتن تېر چې د بدۍ مرغه شفيق هم
په دغه مچه وراغـلو ، نو سحر د مخ
د ژوند اينـګر ته دغه خيرنه توليه
ځانګېده . ولې د شل کاله
تېريدو باوجود هغه يو ځل
هم استعمال نه کړې
شوه

(c) ketabton.com: The Digital Library

میراته - کونډه

کریم اوکلیم چه په چټۍ کښې راغلل - نو په غولي
کښې ئې د پرستنو صندوق اوليدو - کوم چه ئې
مور د صفائي په غرض رابهرکړے وو -
دواړه ناپوهه ماشومان ورته ورادننل
او خپله ئې د صندوق سر رابند کړو
بيا څه وو، ډيرے ترنگې ئې
اووهلے، خو څوک چه کونډه
زړغونه د شمنے ابئ
د تپوس نه راتله
نو هغه میراته
شوے هم

(c) ketabton.com: The Digital Library

بے روزګاري

ماسخوتن چه دچرګئ په غاړه دډوډئ خوراک نه
وزګار شو - نو ادے رم دټولو کشر ورور ته
اووے . "بچے مونږ زده کړه ....مونږ
....ګنی بیا به درله څوک ښځه
نهٔ درکوی .

هغه

زما بے روزګاره رایم - اے
انګلش) ورور ته اوکتل

او ، ادے وئیل

ولے خان دادا

له هم مونږ

نهٔ ورځی

څه؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

جوارگر

زما نوم زهــرا دے

د بر کـيلي ذ شــــگلنے بانہ ے د طوطی ګل لور

يم . پښتونيشت کاله وراند ے چه پـلار

د جوارئ په دوق باسُـللم . نو

کمــــلی جوارکــر ترد ے را اوړسولم

ماموں چه د چکلے په برنډه

تيـــاره کښے د خپلے سکه

خور پـيـښـنه کلو او کره

نو هم د هغے په

غيږ کښے په

لوئے خوب

اود ګا

شو

(c) ketabton.com: The Digital Library

I miss you so much.

دا د حیا نازولے احساس دو که د مینے انتها ده چه دوه کاله
مو په ځائے داړول خو ما دخپلو تودو جذباتو اظهار
ستا په وړاندے اونهٔ کړے شو - ولے اوس چه زمونږ د
د بیلتون ایله یوه هفته شوے ده - او زما د زغم
پړی پرے کیږی - نو په دے پیکلو مجبوره شوم
چه د ژوند په اوږده لار زما ملګرتیا اوکړه
زهٔ یخی یوازے یم اوکه تا زما لاسے
اونهٔ نیوهٔ - نو زهٔ به ورکه شم
ځکه چه

I miss you so much

دخوب په طمع - ستا پاغوندړه

یک م اولوستلو ولے زهٔ حیران ووم چه نهٔ خو په یونیورسٹی کښے
ما دغے جینئ ته چرته په خوابږه سترګه کتلی وو - او نه م
ترننه داسے څه سوچ کړے دے - په دے چه زما په سرکه
پنځه خویندو د وه دوه نو د ورو نه پیتے دے او پښو کښے
م د دریو ورونړو د تعلیمی اخراجاتو زولنئ دی. نو
د ژوند په ازغنه لار د بے روزګارئ تګ هم
دے اوس ته اووایه چه په
ما مینے تا ته څه
اویسکم -

(c) ketabton.com: The Digital Library

ژرنده

دکله نه چه ناظرګے دخپلے ژرندے مالک شوے

دو ـ نو هم دهغه وخت نه به کله کله مشرخان پخپلو

اوبو دهغهٔ ژرنده ګرځوله ـ هم دارنګے بېرون

ماسختن تیر چه مشرخان پخپلو اوبو د ناظرګی

ژرنده بندهٔ اوګرځوله او واپس شو ـ نوځهٔ

ګودی چه ناظرګی هم دمشرخان به

ژرنده اوبه راسپے کړی دی۔

ناظرګے خوشے مرکړو او دخپلے

ژرندے ورونه ئے هم د

همیشه دپاره قرب

کړل ـ ولے نهٔ ئے

ګمان نه څه اوګ

او نهٔ ئے د

ناظرګی ژرندے

نه

(c) ketabton.com: The Digital Library

شلتالان

اکبر د صدیق استاد د مرے کور ودانے ایلی بٖه وکے وو. ځکه چې
د مغه د دوئیمے ښځے د زوزاد نیانگے شنډ ے وو. د ریتهاږمنه
نه پس د مغه د ولئ صدیق استاد ترکاله کړه. اګرچه
اکبر د میرے مور د بد سلوکئ له وجے دے ته غاړه
نهٔ اینبوده خو پلار ئے پرے دا زمی په وچ زور
او ښنل . څو ورځے په قلار تیرے شوے.
خو ورمه ورځ چه اکبر کور ته راننوت
او پلار، مور ته ئے لاچی دانه په
مین کیښوده . نو مور ئے نسکه د
لنډئ د تهرې تاؤ شــوه
اکبر ته ئے د پلار په وړاندے مغه څه اووئیل چه سپی
هم په ژبه نهٔ اینبودے . بیا پاسیدے او د اکــبر
د واسکټ د جیبه ئے یوه توره ګوتئ را واخستـــه.
وے ته ګورے .ښځے له شلتالان راوړی ـــــ او دے
سره ئے ګوتئ پرانســـته . چه پکښے
دوه دوئ میز ریوشنګ کړیم پراته وو. بیا څهٔ
وو . زمکه چاودٔلے نه
او آسمان لږے وو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مذهب کۀ مینه پښتو

یاسمین زما په غیږ کښې سر کیښود او په سلګو سلګو ئې اووې
موږ که د مذهب له رویه د ژوند منګري نۀ شو جوړیدې
په دې چې یو ځائې موږ ښځې خوړلی دی - او د
مینې د دستور له مخه زموږ بیلتون ناشونې
دې. ځکه نو د پښتو د روایاتو په
اروند زۀ تا ته خپله ځوانی
بخښم - او ما هم په غیرشعوري
طور د هغې د نیمه نیمه
جذباتو د سر
نه خپله ځوانی
تاوُکړه

(c) ketabton.com: The Digital Library

قاتل څوک دے؟

په دا سې حالت کښې چه بد وځه دن او د سبا و ته خوبیا پرے
هم خپلو مجبورو د ځان دکورخن متونه کول - ماښام چه
تیاره ګیدله او شرق باران وو نوهغې موږی ګل ته
اووے - سپه ! زه ستړے یم - که داتی نه د
تیل راوړه نو ډیره به ښه وی - شپه درنه
دکه - او په لالټین کښې تیل نشته - د ے
موږی ګل د شکوره پښے راتاو کړے او هغه
ئے په زور اتی ته اولیږله - بدری
د دوو اګو تیل په لوئے شیشین
بوتل کښې واخسته او دا روانه شوه
خو دجمات په شاچه څخ په یره راخسته نو پښه ئے اوښوئیده
را ارتاوُ شوه او د شیشې بوتل ئے په خیټه کښې مات شو
په یو وخت د دوه کسه قتل شوه . . . . قاتل
څوک دے ؟ موږی ګل ؟ - شیشیز بوتل ؟
که د یوښې هغه ممبرچه بیرکال
ئے زموږ سره سره د بدری
نه هم ددے لارے د ګټولو
په بهانه ووټ
اخستے وو -

(c) ketabton.com: The Digital Library

توپیر

ماشکیرخے زورور سرے وو - په بت خیله کښې
ئے یو هندو راتینګ کړو - ورته ئے وئیل
هلکه دا کلمه ووایه چه
لَا اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ مُحَمَّدٌ رَّسُولُ اللّٰهِ " او
مسلمان شه - هندو پوهه شو - هغه
وئیل بنه ده - مسلمان شوم - کلمه
م اووے چه لَا اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ محمّد
رَّسُولُ اللّٰهِ " خو اوس م دے
کلمے په معنیٰ ،مقصد او
فرائضو پوئے کړه - ماشکین
وے یره په دے خو
زۀ پخپله نۀ پوهیږم .
هندو ورته دخندا
نه شین شو - ورته ئے
اووے نو بیا پۀ مونږ
دوا رو کښې " توپیر "
د څۀ دے .

(c) ketabton.com: The Digital Library

MENSES

زړه ولاړ پروم ـ نیک عمل ډاکټر شفیع ته اووے! یو کمانے
د زمری زوئے دے، څه کله هم د جمات سره ئے ورانه دکا. غلا
ډاکه او جواری هسې و ګناه نه ګڼې، خو روژه خوړل
ورته کفر او بے غیرتی ښکاری ـ او هم دا وجه
ده چه خپله درے میاشتېژه ناوے ئے
په روژه خوراک اولیدو نو پزئے ترے
اوویست ـ ډاکټر شفیع اووے ـ زمرے
نه ـ خر دے ـ خر ځکه چه په
عذر کښے روژه خوراک نهٔ بے غیرتی
ده او نهٔ کفر او د هغے دپښتو
ریورټ نه معلومه شوے
ده چه د هغے عذر وو
او د غے عذر ته په
په ډاکټری اصطلاح کښے (Menses)
وائی ـ ډاکټر صاحب ماته مسکے
شو او نیک عمل مونږ ته
حیران حیران کتل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

شین خالۍ

هغې چه به پخپلې ماتې بنیبنه کښې اوکتل . نو د
خندا نه به شنه شوه - اول اول زما خیال
وو . چه لیونۍ کښې په ځان پورې
خاندي ، ولې نن چه ما شین خالۍ
د درنې ګیډې سره اولیده
نو پوهه شوم . چه
هغه په ځان پورې
نه بلکه په مونږ
پورې
خاندي .

(c) ketabton.com: The Digital Library

څادر

ګلرنګ نن بیا د څادر ذیل نیولے وو . د بے وسه
پلار چه نور وس او نهٔ رسید . نو بیا ئے پرے
راباندے کړه ، بسهٔ ئے او وهو . د کوره په
وتو کښے ئے د ځان سره او وے . تهٔ ګوره!
د ے خپلے غریبئ ته نهٔ ګوری . زمونږ
د رزق درک نهٔ لګی او خان پکښے
څادرے غواړی . هلکه سرے
د خپل څادر سره پښے غزوی ګلرنګ
ورته په ژړا ژړا کښے او وے .
داجی چه څادر م نشته
نو پښے د څهٔ سره
او غزوم .

(c) ketabton.com: The Digital Library

دتوبې بورجل

بیا بیا ګناه — بیا بیا پښېماني او بیا بیا
توبه - نه - بالکل نه - په ګمان
پوهه نه ؤ شوم — اوخپل مخ ته مې
د شرابو تش بوتل را اوغورځوو. زه
زخمي نه ؤ شوم . ولې مخامخ
په دیوال لګېدلې اینه سره
د بوتله چوري چوري
شوه - افسوس چې
دتوبې بورجل نه
وو - نو
ګناه به
څرته
وه

(c) ketabton.com: The Digital Library

تعلیم

د یونیورستۍ په میرج هال کښې مقدس صاحب
را نژدې شو . وېئل ئې هلکه ستا د واده خو
ایله یو کال اوشو او د کور ودانې عمر دې
هم ډېر کم ښکاري . ولې د نظر دا
چشمې ...... ماوې سر ! خه
تپوس ئې کوئ خو . سترګې ئې خوږ
وې کور کښې " ایلفي " پرته وه
دې ویئل جوړې دا د سترګو
تکې دې بس هغه ئې پکښې
اچولې وو . اوس ..

.. مقدس صاحب

زما خبره

پرېکړه

وېئل ئې . یره ! تعلیم ښه
شې دې نو ..

(c) ketabton.com: The Digital Library

ابلیس

شیخ استاد د قصو سړے وو. یوه ورځ ئے ویل بیګاچېچن
له راتلم نو باران وو. په خټو کښے راپریوتم. کور ته ستون شوم
جامے مے ماتځي کړے. راووتم. خانه زاړه هډوکی دی. بیا راپریوتم
نو داخل مے جامے ډیرے سخا شوے. بیا مے ځان سم کړو. او
په دریم ځل چه راووتم. نو بیا راګیل شوم. همسا
رانه هم چرته بے درکه شوه. واپس شوم
جامے مے بدلے کړے او چه د کوره بهر شوم
نو یو ځوان زلمے ولاړ وو. ویل ئے بابا
راپښاشه. زه دریښا شوم او د جمات
په پیڼار ځائے کښے ئے کوز کړم. ما
ورته اووے، زلمیه ځان راسته
اوښایه. هغه ویل. بابا زه
ابلیس یم. ما وے چه ته
ابلیس ئے نو بیا دِ زه ته
ته څنګه راوړم
هغه وے! یو ځل چه ته راپریوتے نو خدائے پاک ته اوبخښلے. په
دویم ځل ئے ستا اولاد اوبخښلو. په دریم ځل ستا د خاندان بخښنه
اوکړے شوه. ما وے هسے نه چه په څلورم ځل راپریوځے او د
ټول کلے اوبخښي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

حوالدار فاتح رحمن

نیمه شپه ده - عثمان سپاهی په توده بڼستن کښې پټ
پروت حوالدار فاتح رحمن ته د سلوټ نه پس اووے
خان پاڅئ - داغوا کيس دے - پرين ده زوروره !
کمره کښې ئے بند کړه - سحر له به کټے شي - او
بیا سحر وختي حوالدار فاتح رحمن د خپل ګوټکي
زوئے په غیږ کښې د يو ماشوم لاش اوليد
څوک چه هم د دغه ګوټکي ورور وو
په نوے واده شوے خور يے
ئے بيګاه ژړل - ګوټکي يے
وړلو چه د مرګ کوے ته
لاړ - پته نشته چه د
اموخته خور ذيل مړ
کړو - که د پلار
د يخنئ
ظلم -

(c) ketabton.com: The Digital Library

استاد جي

بریالے په ژړا کورته راننوځ . مور ئے
په غیږ کښې نیسی او پټوس ترے کوی . چه
چا اووهلے - هغه جواب ورکوی چه استاد جي
ـــ یه ! د استاد لاس مات شه چه
زما بریالے ئے اووهو . . . .
نه نه ادے ، د اسے مـهٔ
وایه ، کهٔ زما د استاد
لاس مات شو . نو
بیا به ما ته
تختی څوک
کښـــه
کوی .

(c) ketabton.com: The Digital Library

توپک ملنګ

زۀ ولاړ ووم اوکیسلکارانو کوټه سوروله
توپک ملنګ راغے . وے دے خلقو څــــۀ
ګمان ځانی جوړه کړی دۀ - خوپه دے
غرونو دی لړګی کیږدی . یوه
لوپه کوټه دِ جوړه کړی اوپه
هیړ دِ اوسیږی . کنه -
ما وے ملنګه دومـــره
اوږ دۀ اوږ دۀ لړګی
به له کومے راپیدا
کوے . هغه وے
ته داسے خلق
پیداکړه نو
لړګی زما
ذمه .

(c) ketabton.com: The Digital Library

توخے

ما زیګر موږ اوشو او موږ د جماعت سره
راوتو ـ چه په کوڅه کښے وړے شوے. خلق
منډے کړے ـ او موږ چه د مضبوط آکا
ورځ ته اورسیدو ـ نو د رنګین اخري
سنګټی وے ـ د شمال په پوښتنه
مضبوط آکا اووئیل ـ چه دے
ولے زما په ورځ کښے او توخید
هغه اووے بنه تا زما
ترپوں ایله په توخئ مو
کړو ـ مضبوط آکا
جواب ورکړو.
وګخانه
توخے توخے
بویه !

(c) ketabton.com: The Digital Library

کرامات

دولے شهید خواته د پلالے د تورپونو سره ګنړه جوړه وه۔ زهٔ
وراغلم ۔ عبد ولی ، رحمانی ګل ته اووے' خلق لیونی دی څه؟
چه دلته خپلے ګیاګانے ، تماشے او پلاله امانتی پړدی ۔
بیګاه د غے اسپے چه خنګه ګیاه له خله ورورړی
ده نو زیږه نکیږه او وختے ده ۔ ووے خبرے
اوریدو سره په ما هم غونے زیګ زیګ
شو او غوږونه مې سپیره کړه ۔ وے
اکرام لاڅ مین په خندا شو ۔ ما وے
وے ته کرامات نهٔ منے څهٔ
هغه وے کرامات منم' خو دا
اسپه کراماتو نه بلکه د
بجلی د غے شاټ شوے
ستنے وړلی ده ۔ او
ماچه او کتل نو
نو اسپه رشتیا
د بجلی ستنے
ته ورته
شوے
وه ۔

(c) ketabton.com: The Digital Library

نامه

زه د کاله په ورځ ورننوتم چه غانمتول ملغلرے ته

اووے - شیطان شیطان ! کوځ - هغے وے چپ شه شیطان

خو زما ابو دے، هغه څنګه ؟ د غانمتول په تپوس ملغلرے

اووے - بیګاه ماته ابو ویئیل - ویښته پټ کړه

بانګ وائی - ګنی شیطان به دِ په سر

کښیے متیازے اوکړی ، ما وے ابو شیطان

کوم دے ؟ هغوئ ویئیل ته سترګے پټے

کړه اولږ ساعت پس چه ما سترګے

اوغړولے نو ویښته م لواندهٔ وو

په کمره کښے د ابو نه علاوه

هیڅوک نهٔ وو - ځکه نو

شیطان زما ابو دے. ما

چه د خپلے ډیر ماشومے

لور ملغلرے خبرے

واوریدے او بیا م په خپلو

اعمالو سوچ اوکړو نو

یقیناً ما سره هم دغه

"نامهٔ بنهٔ لګی .

(c) ketabton.com: The Digital Library

ایمل خان کانسی

ما چه ستا د سیځلو روایاتو په خاطر د خپل پلار
بدل واخستو - نو تا زه د مرګ په سودا کړو
خرڅ کړم - بنه دې اوکړه ، او ډیر بنه دې
اوکړه - خو افسوس چه صغوی ستا
متعلق دانه وے ویلی چه
دوے خاورے خلق خو په
څو ډالره خپله مور
هم وژنی - نو
زه خو هسے مرم
ولے دومره
درد یے
به نه
ووم
مړ

(c) ketabton.com: The Digital Library

مسلمان

دکابل نه په واپسئ کښې یو دکان ته دچاپو اختلو په غرض
ورا غلم ـ دکاندار نه مې پوښتنه اوکړه چه څه ګړه مې خو د
پکښې نهٔ ده کړې ـ هغهٔ راته ښکته پورته اوکتل او
بیائې په فخریه انداز کښې اووئیل ـ ولې زهٔ
درته "مسلمان" ښکارم څه ؟ زهٔ هندو
یم ـ هندو !

زما غوږونه سرهٔ شو ـ د پښو
لاندې مې زمکه اوښتیده.
او نهٔ یم پوهه چه
د دکان نه کله
او څنګه راوتے
یم .

(c) ketabton.com: The Digital Library

MASTER KEY

شکر بخیلے " Master Key " د ډیرو کورونو
جندرے بیرته کړے وے او بلا خو نے ئې لوټ
کړے وے خو دا خلو دم کال دے چه د چل کالهٔ
پورے ورته ناست دے ، ډیره لویه
خزانه ترے تالا شوے ده . ولے
نهٔ خو شکر د غه جندره
ماتولے شي او نهٔ
ئې د هغه
Master key
دیرته کولو
توان
لري .

(c) ketabton.com: The Digital Library

کفاره

چند نن د کوډکوړے د قبر د سر خوا نه بنکل کړه. ځل
رسید ونکی لاسونه ئے او چت کړل - سلګو او نیوؤ
او په ژړغونی آواز ئے اووئیل - ؎

په سینه خله روژه کړه ماته
د کفارے روژے به دواړه اونیسونه

کوډکوړے! ما خو د ځان د پاره
توبه هم اووېسته - او د کفارے
روژے م هم اونیوے. ولے
نه پوهیږم چه ستا
د پاره دا کفاره
څنګه ......
څنګه ... او
څنګه ادا
کړم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

پتهان آکا

زمرک چه پتهان آکا کورا قبرستان ته په دُعا اولیږ. نو
ورته ئې اووې" اکا دا څه کړې؟ ته خو عیسایانو
ته دُعا کوې. اکا ورته په غصّه کښې اووې.
نو بیا هغه ډاکټرانو ته دعا اوکړم څه؟ چه
دپلار دَنا کامه پوڅ دپاره ئې په تا د بنځې
کالې ګانړه کړه ...... زهٔ خو به
تل عمر دوئ ته دعا کووم. ځکه
چه زما د سترګو اپریشن
ئې بالکل هسې او
بې پیسو کړې
دے ......
اوُ......

(c) ketabton.com: The Digital Library

انسان

ما د شیشې نه اپله هغه لیدلو - چې یوے پټے مخے پیغلے جینئ
ورته خپل پړونے کوز کړو - هغهٔ ئے په دواړو اوبو ولاس کېښودل
بیا ئے یو لاس د اوبږے نه د هغے سینے نازکے لیچے ته راورسوو
لږ ه شیبه پس ئے دواړه لاس د هغے د راوتے سینے نه
تاؤ کړه - د غه شان په قلار قلار لاندے راغے.
او لاس ئے ورله بېړکے ته راورسوو - په یو
لاس ئے د پیغلے بړۍ اونیوه - او په بل لاس
ئے د هغے د پنڅے نه لاندے پاتزیب نه
شرنګ اوویست - "بس اوشو"....
اختري پیغله رخصت کړه - ولے
زهٔ په سوچ کښے پریوتم - چې
ترا وسه پورے په څومره
پیغلے هم په دے ښار کښے د فیشن بلا د فساد ونو
ښکار کړي وي - او څومره " اخترو"
به د څومره پیغلو نه هم د غسے
لاس تاؤ کړي وي - کاش
انسان
خو د دے نه په غار کښے
لغړ بربنډ وو -

(c) ketabton.com: The Digital Library

کوږې خصلتونه

دسوالي تېبر چې غريبۍ د اوږدې ناروغۍ نه پس مړه کړه - او
په سود راخستې شوې روپۍ په اسقاط کښې تقسيم شوې، نو
ماشوم زوئې ته ئې په هديره کښې بل يو ماشوم اووې...
بچانچه تاسو خو ماله د اسقاط پيسې رانکړې - خو زما
مور به مړې کنه؟ ته به زما نه پيسې اوويځم
...؟ ماورته وې چپ شه، خدائې دې...
..."بابا دا" زما خبره پرې کړه - ويئل ئې
دا خو د هغه سړي زوې دې - چه پلار
ئې د لوږې نه مړ شو او خپله د خلقو
په راوړو ډوډو موړ شو نو
مور ته ئې اوويل - " ادې
ته به کله مړې چې
خلق زمونږ کره نوګ
ډوډۍ راوړي ... " دې کښې دې غريب
ته څه ګناه ده - دا خو کوږې
خصلتونه دي - ځان د
سړه کوي

(c) ketabton.com: The Digital Library

سکندر

هسې نو هغه د ښار د لوئې هسپتال لوئې ډاکټر وو.
او د ډګرو ئې هم يو لوئې پنډ تړلے وو. وے
نور غوړمنګے وو. ګنې په دومره ډيره تبه
کښې به ئې سکندر ته و لے انجکشن کولو
او هم دغه انجکشن په ډيرو سوالـونو
دعاګانو او منتونو پيدا شوے ايکي يو
نيازبين سکندر د بابا د غيږے اوشکوؤ
زه نه پوهيږم چه د ښار په دے
هسپتالونو کښې به د ورځے څو سوه
ماشومان لکه د سکندر پشان
د دے قصابانو لاپرواهئ
ښکار
کيږي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

میلمه

سرپه وُله وله — ډزکوه، کني چیچي دي —
اوفو ښځې! کورته راغلے میلمه په خپل‌غولي
کښېنې اخرخنګه مړکړم — شراب درے
ملک مار مړ نهٔ کړو - خولړ ساعت
پس مار، شراب درے ملک
مړ کړو

(c) ketabton.com: The Digital Library

ممتاز

ممتاز بنځهٔ موږ شتمنه او د خاورې خاوند وو - ولې چوارئ
د هرڅه نه اوزګار کړې وو - د تیرو شلو کالو نه په
بازار کښې ګرځي او د یوې عجیبه سودا سرګرم ســــوال
کوي - د دکاندارانو نه پیسې اخلي او بیا په
ماشومانو ئې ویشي - یوه ورځ ترې ماپوښ
او کړو چه دا ځان له څهٔ زهٔ چاودون
کښلې دې - د دکاندارانو نه پیسې
اخلي او په ماشومانو ئې ویشي.
ممتاز د خندا نه شین شـــو.
ویل ئې ـــ دنیا د ناپوهو
ده - د نوي ناپوهو نه
ئې اخلم او ورو ناپوهو
له ئې ورکوم - زهٔ ممتاز ته ګوته په خله
ولاړ پاتې شوم او هغه
په ورانــــدې
روان شــو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دیکوال پېژندګلو

نوم - بادشاه روم

د پلار نوم :

حاجي عبدالرحیم

ادبي نوم

علي خیل دریاب

د زوکړې ځاې او

نیټه :-

امان دره ملاکنډ ایجنسي

۲۱ مارچ سنه ۱۹۷۰ ء

تعلیم :- بي - ایس سي

بي ایډ ، ایم - اے پښتو ګولډ میډلسټ - ایم - فل ریسرچ فیلو - پښتو څانګه

پېښور پوهنتون کار :- ښکل ، لوستل او لوستول

درک :- کلے او ډاکخانه امان دره ملاکنډ ایجنسي فون ۱۰۷۹۲ - ۵۹۳۲۳

دیکوال اثار :-

۱. د فرهنګیانو خوشحال د دستارنامې فرهنګ (ترجمه) نثر
۲. غور څاڅکي (مقالې) نثر
۳. بوسپکونه (") "
۴. سپلمۍ کښې ګېڼونه (محاورې) نثر
۵. پښتانه او توهمات "
۶. د رحمان بابا اجتهاد "
۷. سباسیل په دامان دے (افسانې) "
۸. وږدانه (طنز و مزاح) "
۹. نورګے د تیغونه (تبصرې و مضمونونه) "
۱۰. شګے او زګونه (ترجمه) نثر
۱۱. شفق رنګه لارے (") "
۱۲. سینے څلے او ګل بنیرے "
۱۳. ګوړے دنے "
۱۴. عطرژن (نظمونه) شاعري
۱۵. غزل بنړ (غزلے) "
۱۶. غانتول " "
۱۷. همیشه ګلونه (تالیف) "

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library